

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4 Ιουνίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3167

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/59055/1063

Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 37 του ν. 4608/2019 «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 66), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 57 του ν. 5069/2023 (Α' 193).

2. Τον ν. 4342/2015 (Α' 143) για την ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ».

3. Τον ν. 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 42).

4. Τον ν. 4936/2022 «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 105) και ειδικά το άρθρο 17 αυτού.

5. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

6. Τον ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).

7. Την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 «Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 113), την υπ' αρ. 34/13.1.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Έγκριση της υπ' αριθμό 3427/22-12-2011 απόφασης του Διοικητικού Συμβου-

λίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με την οποία προσδιορίζονται τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού που εντάσσονται στον εμπορικό κλάδο του Ταμείου» (Β' 55) και την υπ' αρ. 2/23510/0094/9.4.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Κανονισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 3965/2011.

8. Τον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).

9. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

10. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

11. Τον ν. 3855/2010 «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» (Α' 95) και ιδίως το άρθρο 16 αυτού.

12. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (L 57/17).

12α. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).

12β. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

12γ. Την υπό στοιχεία 120141 ΕΞ 2021/30.09.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΕ3Η-ΨΘ0) απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης περί Έγκρισης του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, δυνάμει της υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

13. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής

Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).

14. Τον ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων. Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 129).

15. Το άρθρο 58 «Άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών (escrow accounts)» του ν. 4915/2022 (Α' 63), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20 του ν. 4935/2022 (Α' 103).

16. Την παρ. 2 του άρθρου 325 του ν. 4072/2012 (Α' 86) και την υπ' αρ. 2/35349/8.5.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός σκοπών, όρων και λοιπών θεμάτων λειτουργίας λογαριασμών ειδικού σκοπού (Escrow Accounts) στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων» (Β' 1547).

17. Την COM(2021) 328 final Πρόταση Εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας.

18. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

19. Το π.δ. 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α' 114).

20. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)» (Α' 160).

21. Το π.δ. 123/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών» (Α' 151).

22. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

23. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

24. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

25. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

26. Το π.δ. 95/1996 «Οργανισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» (Α' 76).

27. Την υπό στοιχεία Υ 12/7.7.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

28. Την υπό στοιχεία 102928 ΕΞ 2023/10.7.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Αθανάσιο Πετραλιά» (Β' 4441).

29. Την υπ' αρ. 74104/5570/08.07.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αλεξάνδρα Σδούκου» (Β' 4408).

30. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 κοινή υπουργική απόφαση με τίτλο «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274/26.09.2014 (ΦΕΚ 2573/τ.Β')» (Β' 2857).

31. Την υπό στοιχεία ΔΕΠΕΑ/Β/οικ.20334/148/12.03.2021 «Έγκριση της έκθεσης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης του δημόσιου και ιδιωτικού κτιριακού αποθέματος και μετατροπής του σε κτιριακό δυναμικό απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές και υψηλής ενεργειακής απόδοσης έως το έτος 2050, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2Α του ν. 4122/2013» (Β' 974).

32. Την υπό στοιχεία ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30.06.2017 (Β' 2367) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που αφορά την Έγκριση του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

33. Την υπό στοιχεία ΔΕΠΕΑ/οικ.182365/17.10.2017 (Β' 4003) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που αφορά την έγκριση και εφαρμογή των Τεχνικών Οδηγιών ΤΕΕ για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων.

34. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/242/27.11.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Εθνικού Σχεδίου αύξησης του αριθμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας» (Β' 5447).

35. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72/28.01.2019 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός του τρόπου υπολογισμού της αξίας του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας για το χαρακτηρισμό μιας ανακαίνισης ως ριζικής» (Β' 408).

36. Την υπό στοιχεία 36259/1757/Ε.103/2010 κοινή απόφαση «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)» (Β' 1312).

37. Την υπό στοιχεία Η.Π. 23615/651/Ε.103/8.5.2014 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός κανόνων, όρων και προϋποθέσεων για την εναλλακτική διαχείριση των

αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/19/ΕΚ "σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)", του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012 και άλλες διατάξεις» (Β' 1184).

38. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής(2016/ C262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παρ. 1 της ΣΛΕΕ.

39. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ'εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

40. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

41. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/17836/125/17.02.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών «Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων» (Β' 922).

42. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/54205/399/17.05.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών «Τροποποίηση του προγράμματος χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων» (Β' 3332).

43. Την υπό στοιχεία ΔΝΣβ/1732/ΦΝ466/29.03.2019 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για την «Εξειδίκευση του είδους των παραδοτέων στοιχείων ανά στάδιο και ανά κατηγορία μελέτης σε ό,τι αφορά τα συγκοινωνιακά (οδικά) έργα, τα υδραυλικά, τα λιμενικά και τα κτιριακά έργα» (Β' 1047).

44. Τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

45. Το υπό στοιχεία 115150/ΕΥΚΕ 4023/02.11.2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

46. Την υπ'αρ. 34584/05.04.2019 (ΑΔΑ: ΩΘΜΦΗ-9ΚΦ) εγκύκλιο της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.

47. Το π.δ. 375/1987 «Ίδρυση Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.)» (Α' 167).

48. Την υπό στοιχεία 110996 ΕΞ 2022/2.8.2022 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί ένταξης του Έργου «ΥΠ 1.Εξοικονόμηση ενέργειας σε κτίρια του δημοσίου» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5165225) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (ΑΔΑ: 639ΗΗ-9Φ6).

49. Την υπό στοιχεία 75550 ΕΞ 2024/29.5.2024 σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.

50. Την υπό στοιχεία 107598 ΕΞ 2022/26.07.2022 γνωμοδότηση του Υπουργείου Οικονομικών/Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων «ΓΝ 113/2022 - Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων».

51. Τις από 13.03.2024 και 17.11.2023 (με e-mail) καθώς και την υπό στοιχεία ΓΝ.025/2024 γνωμοδότηση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών/Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων αναφορικά με το σχέδιο τροποποίησης της κοινής υπουργικής απόφασης «Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων».

52. Την υπ'αρ. 2388 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με Αρ. Πρωτ. 121245/12.12.2022 έγκρισης της ένταξης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2022, στη ΣΑΕ 061/2 του έργου «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ, "ΗΛΕΚΤΡΑ"».

53. Την από 7.12.2023 Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 13ης Ιουλίου 2021 σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (15831/23).

54. Το Αναθεωρημένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της Εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας (15831/23).

55. Το γεγονός ότι σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/57933/1272/30.05.2024 εισήγηση της παρ. 5 (περ. ε') του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από την εν λόγω απόφαση (τροποποίηση) η δημοσιονομική επίδραση συνίσταται σε μείωση της συνολικής δημόσιας δαπάνης κατά 50 εκ. €. Συγκεκριμένα ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος διαμορφώνεται στα 620 εκ. € από αρχικό προϋπολογισμό 670 εκ. €. Το σχετικό κόστος επιμερίζεται στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος (ΣΑΕ 61/2 με ποσό 500 εκ. €) και στο εθνικό (ΣΑΤΑ 075 με ποσό 120 εκ. € με μείωση 50 εκ. €). Η ανωτέρω μείωση προκύπτει από την από 7.12.2023 Εκτελεστική Απόφαση του Συμβουλίου για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 13ης Ιουλίου 2021 σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (15831/23) καθώς και του Αναθεωρημένου Παραρτήματος της ως άνω Εκτελεστικής Απόφασης του Συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία έχουν συμπεριληφθεί στους πίνακες των προβλέψεων του ΜΠΔΣ 2025-2028, αποφασίζουμε:

Την εφαρμογή Προγράμματος χορήγησης Επενδυτικών Δανείων και επιχορήγησης στους Δικαιούχους Φορείς, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας απόφασης, με στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων κτιρίων (εφεξής Πρόγραμμα "ΗΛΕΚΤΡΑ" ή/και "Πρόγραμμα") και ειδικότερα τον σκοπό, τη διάρκεια του Προγράμματος, τα όργανα συντονισμού, ελέγχου και διαχείρισης του Προγράμματος "ΗΛΕΚΤΡΑ" και τις αρμοδιότητές τους, τους Δικαιούχους Φορείς, τους πόρους του Προγράμματος, τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα και την αξιολόγησή τους, τον έλεγχο της υλοποίησης των έργων, τους όρους και τα δικαιολογητικά χορήγησης και τον τρόπο απόδοσης του προϊόντος των δανείων, τη διαδικασία και τα

δικαιολογητικά για την εξυπηρέτηση των δανείων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων του Προγράμματος, καθώς και κάθε ζητήματος σχετικού με τα ανωτέρω.

Άρθρο 1
ΣΤΟΧΟΙ, ΣΚΟΠΟΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Βασικός στόχος του Προγράμματος είναι η προώθηση του υποδειγματικού ρόλου του Δημοσίου στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων του, η συμβολή του στην επίτευξη του εθνικού ενδεικτικού στόχου ενεργειακής απόδοσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του ν. 4342/2015 (Α' 143), με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 3 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ (όπως τροποποιήθηκε με το Παράρτημα της Οδηγίας 2013/12/ΕΕ, και το άρθρο 24 παρ. 1 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ) και παράλληλα η εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 7 του ίδιου νόμου για την ικανοποίηση του στόχου της ετήσιας ενεργειακής ανακαίνισης ποσοστού 3% της ωφέλιμης επιφάνειας των κτιρίων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.

Τα κτίρια που εντάσσονται στο Πρόγραμμα θα πρέπει μετά τις παρεμβάσεις να κατατάσσονται κατ' ελάχιστον στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης «B», σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK).

2. Σκοπός του Προγράμματος είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος, κυριότητας ή χρήσης, υπό όρους που ορίζονται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων, των Δικαιούχων του άρθρου 2, με παρεμβάσεις περιορισμού της ενεργειακής ζήτησης που συνδέεται με τη χρήση του κτιρίου, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ενέργεια που χρησιμοποιείται για τα τεχνικά συστήματα όπως για θέρμανση, ψύξη, αερισμό, παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX) και φωτισμό, διασφαλίζοντας τα βέλτιστα επίπεδα υγιεινής, ποιότητας του αέρα εσωτερικού χώρου και θερμικής άνεσης.

3. Στόχοι του Προγράμματος είναι η επιτάχυνση της υλοποίησης έργων σημαντικού οικονομικού μεγέθους και σημαντικού αντίκτυπου στην ενεργειακή απόδοση στον δημόσιο τομέα, η προώθηση του επιχειρηματικού μοντέλου των ΕΕΥ και η δημιουργία σταθερής ζήτησης για υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης μέσω συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, η αποδεδειγμένη αναβάθμιση του κτιρίου τουλάχιστον στην ενεργειακή κλάση B, παράλληλα με την επίτευξη, κατ' ελάχιστον, 30% εξοικονόμησης ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο και 30% μείωση των εκπομπών CO₂, καθώς και η διασφάλιση ότι δεν βλάπτονται σημαντικά οι περιβαλλοντικοί στόχοι, υιοθετώντας τις συγκεκριμένες απαιτήσεις του Προγράμματος.

4. Η συνολική διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος είναι η περίοδος 2022 - 2025, με δυνατότητα παράτασης.

Άρθρο 2
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Δικαιούχοι του Προγράμματος (εφεξής Δικαιούχοι Φορείς) είναι:

α. Οι φορείς, οι οποίοι κάνουν χρήση των κτιρίων του καταλόγου κτιρίων της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβάνόμενα από την Κεντρική Δημόσια Διοίκηση (<https://ypen.gov.gr/energeia/energeiaki-exoikonomisi/ktiria/katalogos-dimosion/>).

β. Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και προσδιορίζονται από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και οι συμπράξεις αυτών (<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL08/->).

2. Πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος αποτελεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων, για ένταξη στο Πρόγραμμα, από τους Δικαιούχους Φορείς (εφεξής Πρόσκληση), είναι δυνατή η ομαδοποίηση των Δικαιούχων Φορέων του παρόντος άρθρου, ανάλογα με τις ειδικότερες ανάγκες, τη στόχευση σε συγκεκριμένη κατηγορία κτιρίων ή ενδεχόμενα άλλα επιμέρους κριτήρια (δημογραφικά, νησιωτικότητα, πολεοδομικών χρήσεων που εξυπηρετούν κ.ά.).

Άρθρο 3
ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος για όλη τη διάρκεια εφαρμογής του ανέρχεται σε εξακόσια είκοσι εκατομμύρια ευρώ (620.000.000,00 €), εκ των οποίων το ποσό των είκοσι έξι εκατομμυρίων ευρώ (26.000.000 €) αφορά παροχή εγγυήσεων υπέρ των δικαιούχων Φορέων του Προγράμματος, για την αποπληρωμή των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τις Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης της παρ. 4. Οι πόροι προέρχονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ίδιου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, καθώς και από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2. Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα πραγματοποιείται α) μέσω Επενδυτικών Δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και συνομολογούνται με τις δανειακές συμβάσεις Επενδυτικών δανείων που υπογράφονται μεταξύ των Δικαιούχων Φορέων και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή/και β) με επιχορήγηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το υπολειπόμενο τμήμα της χρηματοδότησης μπορεί να προέρχεται από ίδιους πόρους των Δικαιούχων Φορέων ή/και από πόρους σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

3. Η εξυπηρέτηση των Επενδυτικών Δανείων, η κάλυψη κάθε είδους εξόδου και λοιπών δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησής τους, η παροχή των εγγυήσεων της παρ. 1, καθώς και κάθε δαπάνη διαχείρισης σχετική με τα εν λόγω δάνεια όπως απορρέουν από την παρούσα, γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία από λογαριασμό ή λογαριασμούς που συστήνονται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τις ανάγκες του Προ-

γράμματος και χρηματοδοτούνται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

4. Μέρος ή το σύνολο των επενδύσεων των έργων του Προγράμματος δύναται να χρηματοδοτείται από Εταιρείες Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ) ή τρίτους μέσω Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ) των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143). Σε αυτές τις περιπτώσεις έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ -
ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ και
ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Α. Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος

1. Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος ορίζεται η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας (ΔΕΠΕΑ) του ΥΠΕΝ. Έργο της ΔΕΠΕΑ είναι η προετοιμασία, η παρακολούθηση, ο έλεγχος, η ομαλή λειτουργία και κάθε ενέργεια που απαιτείται από το ΥΠΕΝ για την υλοποίηση του προγράμματος όπως:

α) Η δημιουργία, ενημέρωση και παρακολούθηση της δικριτικής ιστοσελίδας του Προγράμματος «hlektra.gov.gr», η διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού, καθώς και οδηγιών επίλυσης θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση.

β) Η δημοσιότητα και η διαφάνεια της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος.

γ) Ο έλεγχος και η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών του Φορέα Ελέγχου του προγράμματος.

δ) Η έγκριση του πρωτοκόλλου μεθοδολογίας οργάνωσης για τον Φορέα Ελέγχου για τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων των παραδοτέων, μελετών, έργων αλλά και κάθε είδους έλεγχο δικαιολογητικών και στοιχείων για τα έργα του Προγράμματος.

ε) Η διενέργεια συστημικών και δειγματοληπτικών ελέγχων για:

α) την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος από το φορέα ελέγχου.

β) την αξιοπιστία των πληροφοριών και στοιχείων που δηλώνονται.

στ) Την έκδοση αποφάσεων ένταξης στο πρόγραμμα, απένταξης, τροποποίησης καθώς και ολοκλήρωσης.

2. Ο φορέας Διαχείρισης δύναται να διενεργεί ελέγχους στους Δικαιούχους για να επιβεβαιώσει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος. Τόσο οι Δικαιούχοι, σε περίπτωση που επιλεγούν για έλεγχο, πρέπει να υποβάλουν και να επιδείξουν κάθε παραστατικό και στοιχείο που, κατά την κρίση του φορέα Διαχείρισης, συμβάλλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τήρηση των υποχρεώσεών τους. Η παράλειψη/άρνηση υποβολής/επίδειξης των παραπάνω στοιχείων ή η ανακριβής δήλωση στοιχείων αποτελεί λόγο αθέτησης των όρων και προϋποθέσεων. Για τη διενέργεια των ανωτέρω ελέγχων ο Φορέας Διαχείρισης δύναται να υποστηρίζεται από ομάδα έργου (ως επικουρικός ελεγκτικός μηχανισμός του προγράμματος) που στελεχών-

νεται από υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Οι κύριες ενέργειες υποβολής των αιτήσεων ένταξης, επιλογής και έγκρισης των έργων στο Πρόγραμμα και παρακολούθησης της εφαρμογής του Προγράμματος, πραγματοποιούνται μέσω εφαρμογής πληροφοριακού συστήματος του ΥΠΕΝ. Στην ιστοσελίδα του Προγράμματος αναρτώνται οι όροι χρηματοδότησης των Δικαιούχων Φορέων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Β. Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος

Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος ορίζεται το ΝΠΙΔ «Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας» (ΚΑΠΕ), που αναλαμβάνει να συνεπικουρεί και να υποστηρίζει τον Φορέα Διαχείρισης. Συγκεκριμένα αναλαμβάνει, κυρίως μέσω του πληροφοριακού προγράμματος, τα εξής:

1. Την υποδοχή, τον έλεγχο της πληρότητας και αρτιότητας των αιτήσεων ένταξης των έργων στο πρόγραμμα που κατατίθενται από τους δικαιούχους φορείς, όπως και τη διασφάλιση και τον έλεγχο της πληρότητας και ποιότητας των ενεργειακών ελέγχων και των εκθέσεων ενεργειακού/ων ελέγχου/ων (Έλεγχος) με βάση τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην Πρόσκληση και την εισήγηση για ένταξη ή απόρριψή τους στο Πρόγραμμα με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου.

2. Τον έλεγχο των δικαιολογητικών που κατατίθενται και ειδικά την πληρότητα και αξιοπιστία των ενεργειακών επιθεωρήσεων και ενεργειακών ελέγχων που κατατίθενται, στο πλαίσιο των ειδικών απαιτήσεων του Προγράμματος, όπως και την έγκριση παράτασης ως προς την προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών - στοιχείων από τους δικαιούχους.

3. Την εκπόνηση πρωτοκόλλου μεθοδολογίας οργάνωσης και διενέργειας επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων των παραδοτέων, μελετών, έργων αλλά και κάθε είδους δικαιολογητικών και στοιχείων για τα έργα του Προγράμματος, που θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την οργάνωση και διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων σε έργα, πριν την ένταξή τους στο πρόγραμμα, κατά την διάρκεια των έργων και όταν έχει ολοκληρωθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των στοιχείων των δελτίων παρακολούθησης καθώς και η ορθή και σύννομη χρήση των ποσών που εκταμιεύονται.

4. Την οργάνωση και διενέργεια απομακρυσμένων και επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων σε έργα, σύμφωνα με το πρωτόκολλο μεθοδολογίας της περ. 3.

5. Την εισήγηση για έγκριση ή απόρριψη των αιτήσεων ένταξης στο πρόγραμμα με την υποβολή σχεδίου απόφασης.

6. Την κατάρτιση πίνακα αποτελεσμάτων των αιτήσεων χρηματοδότησης και την εισήγηση αυτών, προς τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, για την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής αιτήσεων.

7. Την εισήγηση προς τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος για την έκδοση αποφάσεων απένταξης ή περικοπής της χρηματοδότησης με την υποβολή σχεδίου απόφασης.

8. Την υποβολή σχεδίου με συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση.

9. Την οργάνωση και λειτουργία υπηρεσίας για την παροχή ενημέρωσης, διευκρινίσεων προς τους δικαιούχους ή και δυνητικούς δικαιούχους, για την λειτουργία και την υλοποίηση του Προγράμματος, όπως και του συστήματος διοίκησης και διαχείρισής του.

10. Την παροχή διευκρινίσεων και την υποστήριξη των δικαιούχων φορέων στην υποβολή των αιτημάτων εκταμίευσης της χρηματοδότησης του Προγράμματος.

11. Την εισήγηση, για την επίλυση τυχόν προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία υλοποίησης του Προγράμματος, τη διασταύρωση στοιχείων και την εν γένει βελτίωσή του.

12. Την μέριμνα για την παραγωγή ή/και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και οι χρηματοροές των έργων του Προγράμματος και η υποβολή των σχετικών αναφορών προόδου.

13. Την επεξεργασία των δελτίων παρακολούθησης των έργων του Προγράμματος με την υποβολή εξαμηνιαίων (κάθε Ιούλιο και Ιανουάριο) και συγκεντρωτικών εκθέσεων προόδου στον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, όπως και έκτακτων εκθέσεων μετά από αίτημα του Φορέα Διαχείρισης.

14. Την εισήγηση για έγκριση της εκτέλεσης κάθε εντολής προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠΚαΔ), όπως για την εκταμίευση της χρηματοδότησης του Προγράμματος προς τους δικαιούχους.

15. Την επεξεργασία των εκθέσεων ολοκλήρωσης των έργων και η εισήγηση για έκδοση απόφασης Ολοκλήρωσης των έργων.

Γ. Διαχειριστικές δαπάνες

1. Οι δαπάνες διαχείρισης του ΚΑΠΕ για την εκπλήρωση των εργασιών που αναλαμβάνει ως Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος καλύπτονται από τον συνολικό προϋπολογισμό του Προγράμματος του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης.

2. Ο προϋπολογισμός των διαχειριστικών δαπανών της παρ. 1 έχει μέγιστη δαπάνη που βαρύνει τη ΣΑΤΑ 075 το ποσό των 1.450.000,00 ευρώ και το ποσό των 2.000.000,00 ευρώ τη ΣΑΕ 061/2. Ο προϋπολογισμός των δαπανών του Α μέρους του παρόντος άρθρου, ορίζεται στο ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ και βαρύνει τη ΣΑΕ 061/2 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Η χρηματοδότηση του Φορέα Ελέγχου για την πληρωμή των δαπανών διαχείρισης της παρ. 1 πραγματοποιείται τμηματικά από την οικονομική υπηρεσία του ΥΠΕΝ με τη διαδικασία της έμμεσης πληρωμής ως ακολούθως:

α) Ως προκαταβολή, καταβάλλεται εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων για ένταξη στο Πρόγραμμα, το ποσό των 340.000 € που βαρύνει τη ΣΑΤΑ 075 και το ποσό των 400.000,00 ευρώ που βαρύνει τη ΣΑΕ 061/2.

β) Ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) επί του προϋπολογισμού των διαχειριστικών δαπανών της παρ. 2, καταβάλλεται σε

εξαμηνιαία βάση, για την ορθή και ομαλή παρακολούθηση της πορείας του Προγράμματος, με μέγιστη δαπάνη το 60% λαμβάνοντας υπόψη και την περ. 3.γ. Η έναρξη των εξαμηνιαίων καταβολών, γίνεται μετά την ολοκλήρωση του κάθε εξαμήνου από την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων για ένταξη στο Πρόγραμμα και προϋποθέτει την ένταξη στο πρόγραμμα έργων συνολικού προϋπολογισμού μεγαλύτερου του 20% του Προγράμματος.

γ) Η διαχειριστική δαπάνη είναι ανάλογη με την αναμενόμενη δημόσια δαπάνη του προγράμματος. Το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται με τη διαχειριστική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

δ) Εφόσον ο φορέας ελέγχου δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιβάλλεται περικοπή των διαχειριστικών εξόδων.

4. Οι δαπάνες του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, για την εκτέλεση των καθηκόντων του και ιδίως για τις εργασίες που καθορίζονται στην παρ. 2 του μέρους Α, του παρόντος άρθρου, εκκαθαρίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Ο Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος υποχρεούται εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη εκάστου εξαμήνου να υποβάλει γραπτό αίτημα πληρωμής στον Φορέα Διαχείρισης, το οποίο συνοδεύεται από πλήρη ανάλυση των εργασιών για κάθε αίτηση που έχει ολοκληρωθεί. Ο Φορέας Διαχείρισης εκδίδει βεβαίωση - σύμφωνη γνώμη για το εύλογο του ποσού της αιτούμενης από τον Φορέα Ελέγχου του Προγράμματος πληρωμής. Τα παραπάνω αποτελούν υποχρεωτικά δικαιολογητικά για την πραγματοποίηση της πληρωμής από την οικονομική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η πληρωμή ολοκληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 5

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Βασικά κριτήρια για την επιλογή και την ένταξη των έργων στο Πρόγραμμα αποτελούν μεταξύ άλλων:

α) Η σκοπιμότητα στη βάση της επαρκούς τεκμηρίωσης της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης με την ικανοποίηση καθορισμένων ελάχιστων ή/και μέγιστων ανώτατων ορίων για τις βασικές παραμέτρους ενεργειακής απόδοσης,

β) ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας των προτεινόμενων έργων που εξασφαλίζεται με την εξής αλληλουχία:

i. Περιορισμός των ενεργειακών αναγκών και συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ ως προς το κέλυφος του κτιρίου,

ii. συμμόρφωση ως προς τις ελάχιστες απαιτήσεις για τα τεχνικά συστήματα του κτιρίου και

iii. εγκατάσταση, επιτόπου, συστημάτων παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

γ) η επάρκεια της τεχνικής τεκμηρίωσης του σχεδιασμού των παρεμβάσεων στο κέλυφος και στα τεχνικά συστήματα του κτιρίου,

δ) η τεκμηρίωση του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης,

ε) η οικονομική βιωσιμότητα καθώς και

στ) η υποβολή του Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης, όπου απαιτείται, στο πλαίσιο της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 και η προτεραιότητα του κτιρίου στην βαθμολόγησή του κατά την αξιολόγησή του.

Ο καθορισμός και η εξειδίκευση των προδιαγραφών/απαιτήσεων γίνεται με την Πρόσκληση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι), καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις επιχορήγησης από το ΤΑΑ, χορήγησης των Επενδυτικών Δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, όπως αυτοί θα καθοριστούν με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Οι αιτήσεις ένταξης των έργων στο Πρόγραμμα υποβάλλονται από τους δυνητικούς Δικαιούχους Φορείς στο πληροφοριακό σύστημα του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, σύμφωνα με την Πρόσκληση.

3. Οι Δικαιούχοι Φορείς, που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια για την σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων και μελετών κατά το άρθρο 44 του ν. 4412/2016, στην αίτηση για την ένταξη στο Πρόγραμμα οφείλουν να προβλέπουν την ανάληψη των άνω καθηκόντων από τεχνική υπηρεσία άλλου φορέα (Φορέας Υλοποίησης) και να συνυποβάλουν τη σύμφωνη γνώμη του φορέα που αναλαμβάνει τα καθήκοντα. Στις περιπτώσεις αυτές, η απόφαση Ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα θα προβλέπει τη σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Δικαιούχου Φορέα και του Φορέα Υλοποίησης.

4. Η υποβολή των αιτήσεων ένταξης από τους Δικαιούχους Φορείς στο πλαίσιο του Προγράμματος πραγματοποιείται με αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων τους. Οι αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου δεσμεύουν μετά την έκδοση της απόφασης Ένταξης τους Δικαιούχους Φορείς για τη συνολολόγηση του Επενδυτικού Δανείου. Με τις δανειακές αυτές συμβάσεις Επενδυτικού Δανείου προβλέπονται εξασφαλιστικοί όροι, όπως αυτοί εξειδικεύονται στην Πρόσκληση, προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε περίπτωση μη ορθής και σύννομης χρήσης των πόρων του Προγράμματος, που διαπιστώνεται με τη διαδικασία της παρ. 10 του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης.

5. Το φυσικό αντικείμενο των έργων πρέπει να αφορά σε παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τις οποίες πρέπει, κατ'ελάχιστον, να τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 4 του ν. 4122/2013 και να τηρούνται οι κατευθύνσεις που θα περιλαμβάνονται στην Πρόσκληση.

6. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αιτήσεων, μετά από εισήγηση του Φορέα Ελέγχου, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος μεριμνά για την έκδοση απόφασης Ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα "ΗΛΕΚΤΡΑ". Στην απόφαση Ένταξης καθορίζεται το φυσικό και το οικονομικό αντικείμενο του εντασσόμενου έργου, το ποσοστό χρηματοδότησης, το ποσό του Επενδυτικού Δανείου το οποίο θα συνολολογηθεί ανάμεσα στο

Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στο Δικαιούχο Φορέα, της επιχορήγησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, οι όροι και η διαδικασία χρηματοδότησης, η χρονική διάρκεια ισχύος της απόφασης, οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου Φορέα καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την υλοποίηση και ολοκλήρωση του έργου. Επιπλέον, ορίζεται και το απαιτούμενο ποσό της ίδιας συμμετοχής του Δικαιούχου Φορέα, το οποίο μπορεί να προέρχεται από τους ίδιους πόρους του ή/και από πόρους σύμφωνα με τα αναφερόμενα της παρ. 4 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης. Η απόφαση Ένταξης δύναται να αναμορφώνεται εφόσον τροποποιείται το οικονομικό αντικείμενο του εντασσόμενου έργου.

7. Η απόφαση Ένταξης αποστέλλεται από τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, προκειμένου να εγκριθεί από το Διοικητικό του Συμβούλιο η χορήγηση του Επενδυτικού Δανείου και οι όροι συνολολόγησής του.

8. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υλοποιεί την απόφαση Ένταξης του εντασσόμενου έργου στο Πρόγραμμα αφενός συνάπτοντας την αντίστοιχη δανειακή σύμβαση και αφετέρου καταβάλλοντας το εγκριθέν ποσό της επιχορήγησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης.

9. Εφόσον, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου - αξιολόγησης των αιτήσεων, ο Φορέας Ελέγχου εισηγείται την μη αποδοχή ή απόρριψη αίτησης ένταξης στο πρόγραμμα, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος επικυρώνει με σχετική απόφαση το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και το κοινοποιεί -ως προσωρινή απόφαση απόρριψης - στον υποψήφιο δικαιούχο φορέα. Επί της απόφασης παρέχεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης από την πλευρά των υποψήφιων δικαιούχων.

10. Οι ενστάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της κοινοποίησης του αρνητικού αποτελέσματος της αξιολόγησης. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος παραλαμβάνει τις ενστάσεις και εισηγείται για την αποδοχή (εν μέρει ή πλήρως) ή απόρριψη της ένστασης και την έκδοση της αντίστοιχης απόφασης ένταξης ή απόρριψης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 6

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

1. Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την υλοποίηση των έργων του Προγράμματος, καθώς και οι τροποποιήσεις τους, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν. Οι εγκρίσεις των τευχών δημοπράτησης των έργων, προμηθειών και μελετών/υπηρεσιών πραγματοποιούνται με αποφάσεις του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου του Δικαιούχου Φορέα, όπως αυτό ορίζεται από την εθνική νομοθεσία, επί τη βάσει του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των Αποφάσεων Ένταξης.

2. Η υλοποίηση των έργων που εγκρίνονται για χρηματοδότηση ακολουθεί τις προβλεπόμενες από την ισχύ-

ουσα νομοθεσία διαδικασίες για το είδος της δράσης και τον Δικαιούχο Φορέα ή τον Φορέα Υλοποίησης.

3. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του Δικαιούχου Φορέα ή του Φορέα Υλοποίησης που έχει αναλάβει καθήκοντα βάσει της παρ. 3 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης.

4. Μετά την έκδοση της απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται: α) να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρησή του έργου για πέντε (5) έτη ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εφόσον ορίζεται στην απόφαση Ένταξης και β) να έχει πιστοποιηθεί και να εφαρμόζει στην κτιριακή εγκατάσταση του έργου, εθνικό ή διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα διαχείρισης ενέργειας (όπως ISO 50001).

5. Για την έκδοση της απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται να έχει ορίσει ενεργειακό υπεύθυνο και να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στην υπό στοιχεία Δ6/Β/14826/17.06.2008 (Β' 1122) κοινή υπουργική απόφαση, όπως ισχύει και να έχει διασφαλίσει την ορθή και κατά το νόμο εναλλακτική διαχείριση (επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση) των Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.), καθώς για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις της υπό στοιχεία 23615/651/Ε.103/2014 (Β' 1184) κοινής υπουργικής απόφασης. Το σύνολο των ανωτέρω υλικών πρέπει να διαχειρίζεται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την απαίτηση περί συμμόρφωσης με την αρχή της «Μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» [ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπορεί να στηρίζει μόνο μέτρα που σέβονται την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης και άρθρα 15 και 16 («Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας» και «Αξιολόγηση της Επιτροπής») τα οποία ορίζουν εξάλλου ότι τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα πρέπει να εξηγούν και να αξιολογούνται υπό το πρίσμα του «τρόπου με τον οποίο το σχέδιο διασφαλίζει ότι κανένα μέτρο για την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 («αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»)»].

Άρθρο 7 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

1. Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο πρόγραμμα πραγματοποιείται με επιδότηση από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τη χορήγηση επενδυτικών δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ίδιου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Σε κάθε περίπτωση, για το Δικαιούχο η χρηματοδότηση θεωρείται μη επιστρεπτέα.

2. Με τη σύναψη της δανειακής σύμβασης μεταξύ του Δικαιούχου Φορέα και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, συνομολογείται Επενδυτικό Δάνειο ίσο με το ποσό της έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση Ένταξης. Αν το ενταγμένο έργο αναλύεται σε επιμέρους υποέργα, δύναται να συνάπτονται πρόσθετες πράξεις - διακριτές δανειακές συμβάσεις και συνομολογούνται επιμέρους επενδυτικά δάνεια στο ποσό της προϋπολογιζόμενης για κάθε υποέργο δανειοδότησης. Η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου, η ημερομηνία έναρξης εξυπηρέτησης καθορίζεται στην απόφαση ένταξης. Το ποσό του χορηγούμενου δανείου περιορίζεται στο τελικό ποσό σύμφωνα με τις προσκομιζόμενες από τον δικαιούχο φορέα σχετικές συμβάσεις ανάθεσης, με απόσβεση του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού. Το επιτόκιο, τα δικαιολογητικά εκταμίευσης καθώς και τα έξοδα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠκαιΔ) καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΠκαιΔ στην απόφαση έγκρισης του δανείου, σύμφωνα με την σχετική ειδική σύμβαση της παρ. 12 του παρόντος άρθρου. Μέχρι την συνομολόγηση της ειδικής σύμβασης εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα στα αντίστοιχα έργα προγραμμάτων συγχρηματοδότησης ΕΤΕΠ - ΤΠκαιΔ.

3. Η εκταμίευση του προϊόντος του δανείου γίνεται κατόπιν εισήγησης του Φορέα Ελέγχου και έγγραφης εντολής του Φορέα Διαχείρισης του προγράμματος προς το ΤΠκαιΔ σε ειδικό δεσμευμένο λογαριασμό του δικαιούχου, που θα δηλώνεται σε αυτήν, ως εξής:

α) Μετά τη συνομολόγηση της δανειακής σύμβασης, εκταμιεύεται ποσό έως το 20% του χορηγούμενου δανείου.

β) Μετά την ολοκλήρωση του έργου, όπως αυτή θα προκύπτει από την αποστολή της απόφασης ολοκλήρωσής του, από τον φορέα διαχείρισης του προγράμματος στο ΤΠκαιΔ, εκταμιεύεται στον ειδικό δεσμευμένο λογαριασμό του δικαιούχου το 5% του δανείου. Το 10% του δανείου παραμένει δεσμευμένο έως ότου κατατεθεί και ο δεύτερος ενεργειακός έλεγχος.

γ) Το υπόλοιπο ποσό της δανειακής σύμβασης αποδίδεται σε δύο ισόποσες δόσεις ενδιάμεσα των δόσεων που αναφέρονται στις ανωτέρω περ. α' και β'.

δ) Για την εκταμίευση των δόσεων, απαιτείται να έχουν δαπανηθεί τα εκταμιευθέντα τμήματα του δανείου.

ε) Οι δόσεις της επιχορήγησης από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα γίνεται κατόπιν εισήγησης του Φορέα Ελέγχου και έγγραφης εντολής του Φορέα Διαχείρισης του προγράμματος προς το ΤΠκαιΔ. Με την έκδοση της απόφασης ένταξης είναι δυνατή η εκταμίευση ποσού έως το 30% του επιχορηγούμενου ποσού από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η διαχείριση εκταμίευσης της επιδότησης των δικαιούχων από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα γίνεται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και κατά τις ισχύουσες διατάξεις που διέπουν τους λογαριασμούς escrow. Η χρηματοδότηση των Δικαιούχων

θα πραγματοποιείται μέσω του ανωτέρω ειδικού λογαριασμού, στον οποίο θα μεταφέρονται απευθείας ή τμηματικά οι εγκεκριμένες πιστώσεις των ανωτέρω έργων, που παραμένουν δεσμευμένα στον ειδικό λογαριασμό και αποδεσμεύονται προς τους ειδικούς δεσμευμένους καταπιστευτικούς (Escrow Accounts) υπό-λογαριασμούς (μερίδες) των Δικαιούχων.

4. Το ΤΠκαιΔ δύναται να ζητά πρόσθετα δικαιολογητικά που να τεκμηριώνουν τις εκταμιεύσεις του προϊόντος του δανείου προς τους Δικαιούχους Φορείς.

5. Η αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων των Δικαιούχων Φορέων, σύμφωνα με τις συνομολογηθείσες δανειακές συμβάσεις, γίνεται από το ΠΔΕ του ΥΠΕΝ με απευθείας μεταφορά πιστώσεων, άνευ υπολόγου, στους λογαριασμούς της παρ. 3 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης.

6. Η μεταφορά των πιστώσεων προς το ΤΠκαιΔ πραγματοποιείται ανά εξάμηνο και γίνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, μετά από εντολή της αρμόδιας για την εκτέλεση της Συλλογικής απόφασης Έργου ΣΑΕ 061/2 Υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της ΣΑΤΑ 075, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ'αρ. 134453/23.12.2015 (Β' 2857) κοινή υπουργική απόφαση περί ρυθμίσεων πληρωμών των δαπανών Π.Δ.Ε., όπως ισχύει. Για την καταβολή της χρηματοδότησης το ΤΠκαιΔ προσκομίζει στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα δικαιολογητικά της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

7. Η ενταλματοποίηση των ανωτέρω χρηματοδοτήσεων γίνεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η εμφάνιση των αντίστοιχων δαπανών στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων διενεργείται έναντι των ακόλουθων δικαιολογητικών:

α) Απόφασης χρηματοδότησης της οικείας ΣΑΕ από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του αρμόδιου Υπουργείου προς την Τράπεζα της Ελλάδος.

β) Αντιγράφου δελτίου αναγγελίας της Τράπεζας της Ελλάδος εκτέλεσης της ανωτέρω υπό (α) απόφασης.

γ) Αντιγράφου της ηλεκτρονικής εντολής πληρωμής (EPS) για τη μεταφορά της εν λόγω χρηματοδότησης στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό.

8. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων που πηγάζουν από το συνομολογηθέν Επενδυτικό Δάνειο μεταξύ του ΤΠκαιΔ και του Δικαιούχου Φορέα για τα εγκεκριμένα έργα του Προγράμματος δεν βαρύνει τον Δικαιούχο Φορέα με την επιφύλαξη της παρ. 9 του παρόντος άρθρου.

9. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων προς το ΤΠκαιΔ μέσω του ΠΔΕ, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, δύναται να περιλαμβάνει ποσά για πρόωρη εξόφληση, ακόμα και εντός της περιόδου χάριτος, μέρους ή/και του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις εκάστοτε δημοσιονομικές δυνατότητες του ΠΔΕ.

10. Στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) Δικαιούχων Φορέων που δεν κάνουν ορθή και σύνομη χρήση των πόρων του Προγράμματος, σύμφωνα με τους ελέγχους που διενεργούνται από τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος ή τον Φορέα Ελέγχου

του παρόντος ή ελεγκτικά όργανα που εποπτεύουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των Δικαιούχων Φορέων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

β) έργων που δεν είναι ολοκληρωμένα και λειτουργικά κατά τη λήξη του Προγράμματος όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης ή

γ) που δεν τηρείται η υποχρέωση της παρ. 4 του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης,

εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (απόφαση Απένταξης) από το Πρόγραμμα, που κοινοποιείται στο ΤΠκαιΔ.

Σε περίπτωση απένταξης του έργου, η δανειακή σύμβαση εξακολουθεί να εξυπηρετείται από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων του ΥΠΕΝ. Το ΥΠΕΝ κινεί τις διαδικασίες για την επιστροφή από τον δανειολήπτη φορέα στο ΤΠκαιΔ των πάσης φύσεως δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησης που οφείλονται στο πλαίσιο της δανειακής σύμβασης για τη χρηματοδότηση του έργου που απεντάχθηκε (τόκοι, χρεολύσια, έξοδα και δαπάνες συνομολόγησης και ποσά εκταμίευσης). Μετά την επιστροφή των εν λόγω οφειλόμενων ποσών, το ΤΠκαιΔ θα προβαίνει σε απόσβεση των δανείων. Σε περίπτωση απόφασης ανάκλησης της απόφασης ένταξης (απόφαση Απένταξης) του έργου με επιχορήγηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το ΥΠΕΝ κινεί τις διαδικασίες για την επιστροφή από τον δικαιούχο της επιχορήγησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

11. Τα ποσά των δανειακών υποχρεώσεων, που έχουν πληρωθεί από το ΠΔΕ, μετά την απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (απόφαση Απένταξης) του έργου, όταν επιστραφούν από τον υπόχρεο στο ΤΠκαιΔ, αποδίδονται από το ΤΠκαιΔ στον προϋπολογισμό του ΠΔΕ ως έσοδο.

12. Για την υλοποίηση του προγράμματος επιχορήγησης των δικαιούχων φορέων (εξυπηρέτηση των επενδυτικών δανείων και των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) ακολουθεί σύναψη ειδικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, όπου θα καθορίζεται κάθε δαπάνη και έξοδο που βαρύνει το πρόγραμμα. Η διαδικασία, οι προϋποθέσεις και οι όροι εκταμίευσης των ποσών προς τους λογαριασμούς των δικαιούχων δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω με την ανωτέρω Σύμβαση.

Άρθρο 8

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ - ΕΛΕΓΧΟΙ - ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

1. Οι Δικαιούχοι Φορείς συμπληρώνουν τυποποιημένα δελτία παρακολούθησης για την καταγραφή της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων τους, στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος.

2. Ο Φορέας Ελέγχου επεξεργάζεται τα δελτία παρακολούθησης και υποβάλλει συγκεντρωτική έκθεση προόδου προς τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος. Ο Φορέας Ελέγχου όπως και ο Φορέας Διαχείρισης διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους Δικαιούχους Φορείς ή τους Φορείς Υλοποίησης που έχουν αναλάβει καθήκοντα βάσει της παρ. 5 του άρθρου 5 της παρούσας

απόφασης πρόσθετες διευκρινίσεις ή λοιπές πληροφορίες σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης των έργων.

3. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος, με βάση τις συγκεντρωτικές εκθέσεις του Φορέα Ελέγχου, δύναται να εισηγείται μέτρα για την εύρυθμη εξέλιξη της υλοποίησης των έργων του Προγράμματος.

4. Πέραν των θεσμοθετημένων ελέγχων των δαπανών του Φορέα Ελέγχου και των Δικαιούχων Φορέων, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος δύναται να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις των έργων, σύμφωνα με το άρθρο 4, ιδίως κατόπιν καταγγελίας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των στοιχείων των δελτίων παρακολούθησης. Οι δικαιούχοι οφείλουν να αποδέχονται τους επιτόπιους ελέγχους - επιθεωρήσεις από τον φορέα ελέγχου και από τον Φορέα Διαχείρισης και να προσκομίζουν κάθε στοιχείο, σχετικό με το πρόγραμμα, που θα ζητηθεί.

5. Οι προβλέψεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλογικά, προκειμένου να επαληθευτεί η τήρηση της υποχρέωσης της παρ. 4 του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης.

6. Οι δικαιούχοι οφείλουν να αποδέχονται προγραμματισμένους επιτόπιους ελέγχους από τους φορείς του προγράμματος όπως και από τα αρμόδια εθνικά ή ενωσιακά ελεγκτικά όργανα, μετά από πρότερη συνεννόηση, διευκολύνοντας το έργο τους και παρέχοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στην εκτέλεση του έργου, εφόσον ζητηθεί.

Άρθρο 9

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

1. Μετά την ολοκλήρωση των έργων, οι Δικαιούχοι Φορείς συντάσσουν σχετική έκθεση ολοκλήρωσης, βάσει τυποποιημένου υποδείγματος, που υποβάλλεται για έλεγχο από τον Φορέα Ελέγχου διαμέσου του πληροφοριακού συστήματος του προγράμματος.

2. Από την έκθεση ολοκλήρωσης των έργων και τα αντίστοιχα συνοδευτικά στοιχεία προκύπτει η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και η αντίστοιχη εξοικονόμηση ενέργειας μετά τις παρεμβάσεις.

3. Ο Φορέας Ελέγχου επεξεργάζεται τις εκθέσεις ολοκλήρωσης και τα αντίστοιχα συνοδευτικά στοιχεία, διενεργώντας, επιτόπια επιθεώρηση για την επαλήθευση των στοιχείων των έργων, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

4. Στη βάση των εκθέσεων ολοκλήρωσης των έργων καθώς και των πορισμάτων των πιθανών ελέγχων, μετά

από εισήγηση του Φορέα Ελέγχου ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος προβαίνει στην έκδοση απόφασης Ολοκλήρωσης των έργων.

5. Η απόφαση Ολοκλήρωσης αποστέλλεται στο ΤΠκαιΔ και ο Δικαιούχος Φορέας αποδεσμεύεται από κάθε υποχρέωση αποπληρωμής του Επενδυτικού Δανείου, η οποία βαρύνει το ΠΔΕ, με την επιφύλαξη της παρ. 10 του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 10

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Το Παράρτημα Ι «Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα "ΗΛΕΚΤΡΑ"» και το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ «ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ» προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 11

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η έναρξη εφαρμογής χορήγησης των Επενδυτικών Δανείων του Προγράμματος αρχίζει από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης και εξειδικεύεται με την Πρόσκληση του Προγράμματος.

2. Η μη τήρηση, από τον Δικαιούχο Φορέα, των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος συνεπάγεται την ανάκληση/τροποποίηση της απόφασης Ένταξης και ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν από το ΠΔΕ ή την αναπροσαρμογή αυτών.

3. Στις περιπτώσεις όπου μέρος ή το σύνολο των επενδύσεων των έργων του Προγράμματος χρηματοδοτείται από Εταιρείες Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ) ή τρίτους μέσω Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ) των ν. 3855/2010 και ν. 4342/2015 ισχύουν παράλληλα οι ειδικότερες προβλέψεις της κοινής υπουργικής απόφασης που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 37 του ν. 4608/2019, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να τροποποιείται η Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ».

5. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/17836/125/17.02.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών «Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων» (Β' 922).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

**Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων ένταξης στο
Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ»**

Πίνακας περιεχομένων

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

1.1 Σκοπός του Προγράμματος

1.2 Κατηγορίες υποψήφιων δικαιούχων του Προγράμματος «Ηλέκτρα»

1.3 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων κτιρίων

1.4 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων επεμβάσεων

Αντικατάσταση διαφανών στοιχείων (κουφωμάτων) του κελύφους

Εφαρμογή συστήματος θερμομόνωσης σε αδιαφανή στοιχεία του κελύφους

Τοποθέτηση/Αντικατάσταση εξωτερικών συστημάτων σκίασης

Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης χώρων

Αναβάθμιση συστήματος ψύξης χώρων

Εγκατάσταση / αναβάθμιση συστήματος μηχανικού αερισμού

Εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας (BEMS)

Αναβάθμιση συστήματος ΖΝΧ

Ενεργειακή αναβάθμιση συστήματος φωτισμού

Εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Άλλες Δράσεις προώθησης της αυτοπαραγωγής από εγκατάσταση Φ/Β, ή άλλων συστημάτων αξιοποίησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Ενεργειακή αναβάθμιση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων

1.5 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων υπηρεσιών

1.6 Λοιπές υποχρεώσεις δικαιούχων

1.7 Μέθοδος Υλοποίησης – Χρηματοδοτικό Σχήμα

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

5. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

5.1 Γενικά θέματα

5.2 Ανάλυση Κόστους Προτεινόμενων Επεμβάσεων – Εκτίμηση Προϋπολογισμού

6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

1° Στάδιο Αίτησης:

2° Στάδιο – Ολοκλήρωση υποβολής Δικαιολογητικών:

7. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ

1° Στάδιο: Πληρότητα της Αίτησης Ένταξης.

2° Στάδιο: Συμπληρωματικά στοιχεία και Ολοκλήρωση της Αξιολόγησης των Αιτήσεων Ένταξης .

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ**10. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ****11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ****12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ****13. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

1.1 Σκοπός του Προγράμματος

Η παρούσα Πρόσκληση αφορά στην επιδότηση των υποψήφιων Δικαιούχων με στόχο τη βελτίωση ενεργειακής απόδοσης των εν λειτουργία Κτιριακών Υποδομών τους.

Επιπλέον, σκοπός είναι η αξιοποίηση του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στον κτιριακό τομέα, καθώς και η προώθηση του υποδειγματικού ρόλου του Δημοσίου, με στόχο να αποτελέσει παράδειγμα για την κινητοποίηση των επενδύσεων στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, στην απανθρακοποίηση του κτιριακού αποθέματος και στην ενίσχυση της οικονομίας της χώρας.

Τα κτίρια που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» πρέπει, μεταξύ άλλων μετά τις επεμβάσεις, να κατατάσσονται, κατ' ελάχιστον, στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β, του άρθρου 10 του ισχύοντος Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) [Α.Π. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30-06-2017, ΦΕΚ 2367/Β'/12-07-2017], ενώ ταυτόχρονα, πρέπει να επιτυγχάνεται για κάθε κτίριο εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τουλάχιστον, κατά 30%.

Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα - στοχεύσεις της παρούσας Πρόσκλησης αφορούν στη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των κτιρίων που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, καθώς και στην παράλληλη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η υλοποίηση αυτών θα γίνεται μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσής τους, μειώνοντας τις θερμικές / ψυκτικές απώλειες από το κτιριακό κέλυφος (θερμομόνωση, αεροστεγανότητα, σκίαση, ηλιακά κέρδη κλπ), υιοθετώντας ενεργειακά πιο αποδοτικά τεχνικά συστήματα για θέρμανση και ψύξη χώρων, φωτισμό, καθώς και για παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, με την αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) (ή και αύξηση αυτής σε περιπτώσεις υφιστάμενων συστημάτων) για **επιτόπια παραγωγή ενέργειας**, καθώς και μέσω εφαρμογής λοιπών τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, αυτοματισμών και ελέγχου της λειτουργίας του κτιρίου (η μείωση της κατανάλωσης από ΑΠΕ λαμβάνεται υπόψη μόνο μέσω επιτόπιας παραγωγής ενέργειας με ενεργειακό συμψηφισμό).

Κατά το σχεδιασμό των δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης από τους υποψήφιους Δικαιούχους του Προγράμματος, τίθενται κριτήρια που αφορούν τόσο στην πραγματική όσο και στην τυπική - θεωρητική ενεργειακή κατανάλωση, αλλά και στα επιμέρους χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.ά.), λαμβάνοντας υπ' όψιν το προφίλ λειτουργίας τους, προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε κτίρια που έχουν υψηλή ενεργειακή κατανάλωση και, μέσω της αναβάθμισης των οποίων, επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, αλλά και μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Επιπλέον, οι προς επιδότηση επεμβάσεις θα περιλαμβάνουν, όπου αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, αξιοποίηση ΑΠΕ, καθώς και έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας και λειτουργίας, με την προϋπόθεση ότι στις συγκεκριμένες υποδομές έχει προβλεφθεί να υλοποιηθούν κατ' αρχάς οι απαραίτητες επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας, για την, κατά

το δυνατό, ελαχιστοποίηση της ζήτησης με συμμόρφωση των δομικών στοιχείων του κελύφους με τις ελάχιστες απαιτήσεις θερμομονωτικής επάρκειας, όπως καθορίζονται στον ΚΕΝΑΚ για τα υφιστάμενα κτίρια. Ειδικότερα, οι υποψήφιοι Δικαιούχοι θα πρέπει να επιλέγουν κτίρια που συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και τα οποία:

- έχουν μεγάλη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας, ανά μονάδα ωφέλιμης επιφάνειας, σε σχέση είτε με το κτίριο αναφοράς, είτε με άλλα ομοειδή κτίρια,
- έχουν υψηλό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας,
- η ενέργεια που χρησιμοποιούν οδηγεί σε υψηλή ετήσια παραγωγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ανά μονάδα ωφέλιμης επιφάνειας,
- εξασφαλίζουν ωριμότητα υλοποίησης,
- περιλαμβάνονται με προτεραιοποίηση στο «Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων» (ΣΕΑΚ),
- δεν επιτυγχάνουν τις επιθυμητές εσωτερικές συνθήκες χώρων.

Επισημαίνεται ότι οι έννοιες, που αναφέρονται και περιγράφονται στα διάφορα άρθρα της παρούσας Πρόσκλησης, νοούνται όπως καθορίζονται στη νομοθεσία περί Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ν. 4122/2013, ν. 4342/2015 κ.ά., όπως αυτοί ισχύουν).

1.2 Κατηγορίες υποψήφιων δικαιούχων του Προγράμματος «Ηλεκτρα»

Οι φορείς που καλούνται για την υποβολή Αιτήσεων Ένταξης προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», της απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών, με σκοπό την επιδότηση μέσω Επενδυτικού Δανείου, ή / και Επιδότησης δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των επιλέξιμων Κτιριακών Υποδομών τους, σύμφωνα με τον ορισμό αυτών από την παρούσα Πρόσκληση, που κάνουν χρήση αυτών των κτιρίων ή/και τους ανήκουν, είναι οι φορείς :

Α) που κάνουν χρήση των κτιρίων του καταλόγου κτιρίων της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβάνονται από την Κεντρική Δημόσια Διοίκηση (<https://ypen.gov.gr/energeia/energeiaki-exoikonomisi/ktiria/katalogos-dimosion/>),

Β) της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και προσδιορίζονται από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) (<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL08/->),

καθώς και οι συμπράξεις αυτών.

Όλοι οι ανωτέρω καλούμενοι φορείς (Κεντρική Δημόσια Διοίκηση, Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, Ν.Π.Δ.Δ. και οι συμπράξεις αυτών) εφεξής θα αναφέρονται ως «υποψήφιοι Δικαιούχοι» για τις ανάγκες της παρούσας Πρόσκλησης.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι του Προγράμματος, εξειδικεύονται στις ακόλουθες 4 βασικές κατηγορίες πολεοδομικών χρήσεων:

1. Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας (νοσοκομεία, κέντρα υγείας, γηροκομεία κλπ)

2. Εκπαίδευσης (ΑΕΙ, σχολεία κλπ)
3. Γραφείων (εγκαταστάσεις γραφείων, διοικητήρια κλπ)
4. Λοιπές Χρήσεις Κτιρίων (κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις, χώροι μουσείων, εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, πολιτιστικών εκδηλώσεων κλπ)

Τα κτίρια που προτείνονται πρέπει να λειτουργούν και εξετάζονται σύμφωνα με την πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας όπως προκύπτει από τους ενεργειακούς ελέγχους. Στους ενεργειακούς ελέγχους θα απεικονίζεται η κατανάλωση ενέργειας βάση της οικ. 51153/9.5.2023 (Β' 3187) Απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Συστήματα αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης Ενεργειακών Ελεγκτών. Μητρώο Ενεργειακών Ελεγκτών και Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων» και με τις σχετικές οδηγίες και τα υποδείγματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

1.3 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων κτιρίων

Μέσω της παρούσας Πρόσκλησης μπορούν να επιδοτηθούν επεμβάσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες κατατάσσονται γενικά στις κατηγορίες των επεμβάσεων Ενεργειακής Αναβάθμισης και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ), καθώς και δράσεων αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Επιλέξιμες προς επιδότηση είναι επεμβάσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια που πληρούν αυστηρά το σύνολο των εξής προϋποθέσεων:

1. Είναι νομίμως υφιστάμενα και λειτουργούν με την αντίστοιχη, πολεοδομικά, χρήση τους.
2. Ανήκουν στην ιδιοκτησία (κάθε μορφή ιδιοκτησίας) του υποψήφιου δικαιούχου ή φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Σε αντίθετη περίπτωση, απαιτείται η ύπαρξη εν ισχύ παραχωρητηρίου / μισθωτηρίου για όσο διάστημα απαιτείται προκειμένου να αποσβεστούν πλήρως (σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία) οι σχετικές ενισχύσεις από το πρόγραμμα και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον 12 ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κάθε έργου και σχετική δήλωση του ιδιοκτήτη (βλέπε ενότητα 6, 1^ο Στάδιο Αίτησης – Δικαιολογητικά, στοιχείο με α/α 1). Επιπλέον, για αυτό το χρονικό διάστημα, δεν επιτρέπεται η αύξηση του μισθώματος/ανταλλάγματος για τη χρήση του κτιρίου λόγω της αύξησης της αξίας του που προκύπτει από την ενεργειακή του αναβάθμιση.
3. Κατατάσσονται στην υφιστάμενη κατάστασή τους σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης από Γ' έως και Η' [Γ', Δ', Ε', Ζ', Η'] του άρθρου 10 του ΚΕΝΑΚ.
4. Είναι κτίρια που δεν έχουν υποστεί ριζική ανακαίνιση.
5. Διαθέτουν «Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου», ή /και «Δείκτη Προτεραιότητας Ελέγχου λ» Δευτεροβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου, ή / και το τεύχος μελέτης Τριτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου σύμφωνα με τον κανονισμό επεμβάσεων (ΚΑΝΕΠΕ, 3η Αναθεώρηση, ΟΑΣΠ - ΦΕΚ Β' 3197, 21.6.2022) και όπως προβλέπεται. .

Επιπλέον των ανωτέρω προϋποθέσεων, πρέπει να ισχύουν και τα ακόλουθα:

6. Η επιδότηση στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης αφορά σε επεμβάσεις σε ολόκληρα κτίρια και όχι σε κτιριακές μονάδες - τμήματα αυτών (εξαιρουμένων των μη θερμαινόμενων χώρων αυτών). Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις κτιρίων όπου υπάρχει συστέγαση του υποψήφιου Δικαιούχου με τρίτους, οι χρήσεις πρέπει να είναι λειτουργικά ανεξάρτητες και με διακριτά τεχνικά συστήματα. Ένα ή και περισσότερα κτίρια του ίδιου φορέα δύναται να είναι επιλέξιμο/α σε μία αίτηση, αρκεί να έχουν χρήση της ίδιας κατηγορίας.
7. Οι επεμβάσεις πρέπει να αφορούν σε κτίρια με ωφέλιμη επιφάνεια άνω των 450 m², ανά αίτηση στο Πρόγραμμα.

Εξαίρεση από αυτή την προϋπόθεση για τις αιτήσεις ισχύει στις κάτωθι περιπτώσεις:

- Δήμοι κάτω των 40.000 κατοίκων, με τα δημοσιευμένα στοιχεία της τελευταίας απογραφής.
- Νησιωτικοί Δήμοι κάτω των 20.000 κατοίκων, με τα δημοσιευμένα στοιχεία της τελευταίας απογραφής.
- Δήμοι που ανήκουν σε λιγνιτικές περιοχές, ως ρήτρα δίκαιης μετάβασης, αλλά και σε περιοχές που πλήγηκαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2021 (συγκεκριμένα Δήμοι που εντάσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης, Φλώρινας, Εύβοιας και Αρκαδίας).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις οι επεμβάσεις πρέπει να αφορούν σε κτίρια με ωφέλιμη επιφάνεια άνω των 250 m², ανά αίτηση στο Πρόγραμμα.

8. Μετά το πέρας των εργασιών πρέπει να διασφαλίζεται η λειτουργία – χρήση του κτιρίου τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα (ωράριο και περίοδος λειτουργίας του κτιρίου) που εκτιμάται από την αντίστοιχη ΤΟΤΕΕ (Πίνακας 2.1. Τυπικό ωράριο λειτουργίας κτιρίων ανά χρήση).
9. Οι προτεινόμενες επεμβάσεις πρέπει να αφορούν αποκλειστικά σε εργασίες βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης, υπό το πλαίσιο των κανόνων επιλεξιμότητας της παρούσας Πρόσκλησης.

1.4 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων επεμβάσεων

Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των προτεινόμενων κτιρίων αφορά σε επεμβάσεις στο κέλυφος των κτιρίων και στα τεχνικά συστήματα αυτών, ως ακολούθως:

- α) θερμομόνωση αδιαφανών στοιχείων,
- β) αντικατάσταση διαφανών στοιχείων (κουφώματα, υαλώσεις),
- γ) εξωτερικά συστήματα σκίασης,
- δ) συστήματα ψύξης χώρων,
- ε) συστήματα θέρμανσης χώρων,
- στ) συστήματα μηχανικού αερισμού,
- ζ) παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX),
- η) συστήματα φωτισμού χώρων,

- θ) συστήματα επιτόπιας παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας,
- ι) συστήματα αυτοματισμού, καταγραφής και ελέγχου ενέργειας ή/και σύστημα διαχείρισης ενέργειας του κτιρίου – BEMS,
- ια) βοηθητικά τεχνικά συστήματα,
- ιβ) εγκατάσταση σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων που εξυπηρετούν αποκλειστικά τους χρήστες του κτιρίου.

Τα τεχνικά συστήματα μπορεί να λειτουργούν συνδυαστικά. Τα συστήματα ανάκτησης ενέργειας περιλαμβάνονται στις ανωτέρω κατηγορίες. Όλες οι προτεινόμενες επεμβάσεις στα τεχνικά συστήματα αφορούν σε αντικατάσταση / εγκατάσταση, ή / και σε προσθήκη, και πρέπει να είναι οικονομικά σκόπιμες - ωφέλιμες. Κάθε προτεινόμενη επέμβαση θα ικανοποιεί τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ (πλην των περιπτώσεων που δεν ορίζονται όπως π.χ. της περίπτωσης ιβ').

Διευκρινίζεται ότι σε κάθε περίπτωση αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και η αποκατάσταση των φθορών που θα προκληθούν από τις εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης.

Ενδεικτικές επιλέξιμες κατηγορίες επεμβάσεων – εργασιών είναι οι ακόλουθες:

Κατηγορία Ε.1

Επεμβάσεις στο κτιριακό κέλυφος που αποσκοπούν στον περιορισμό των ενεργειακών αναγκών για θέρμανση και ψύξη χώρων

Αντικατάσταση διαφανών στοιχείων (κουφωμάτων) του κελύφους

Η επέμβαση αφορά στην αντικατάσταση υφιστάμενων κουφωμάτων (ανοίγματα του κελύφους – κατακόρυφα και οριζόντια διαφανή στοιχεία) που δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ, με σύγχρονα και υψηλής ενεργειακής απόδοσης κουφώματα (θερμομονωτικά πλαίσια με ενεργειακές υαλώσεις) που καλύπτουν, κατ' ελάχιστον, τις απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ. Δεν περιλαμβάνεται η αντικατάσταση κουφωμάτων προς εσωτερικούς θερμαινόμενους χώρους του κτιρίου (π.χ. εσωτερικές πόρτες). Είναι δυνατή η αντικατάσταση μόνο του υαλοπίνακα για προστατευόμενα (διατηρητέα – μνημεία) κτίρια (περ. α της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 4122/2013), εφόσον δεν επιτρέπεται η αλλαγή του πλαισίου, με την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνονται οι ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ για το κούφωμα (υφιστάμενο πλαίσιο και νέος υαλοπίνακας), καθώς και στις περιπτώσεις κτιρίων με προσόψεις υαλοπετασμάτων.

Τα κουφώματα και τα υαλοπετάσματα θα πρέπει να είναι αεροστεγανά (κλάση αεροπερατότητας EN 12207 κατ. 3 ή 4 και EN 12152 A3, A4, AΕ αντίστοιχα). Προτείνεται να τοποθετηθούν κατάλληλα συστήματα αυτοματισμού που να αποκλείουν τοπικά το μηχανικό αερισμό, ή τη λειτουργία των τεχνικών συστημάτων θέρμανσης/ψύξης, όταν τα ανοίγματα είναι σε ανοιχτή θέση.

Εφαρμογή συστήματος θερμομόνωσης σε αδιαφανή στοιχεία του κελύφους

Η επέμβαση αφορά στη θερμομονωτική προστασία του κτιριακού κελύφους εσωτερικά, εξωτερικά, στο διάκενο δρομικής τοιχοποιίας (μόνο στην περίπτωση της αντικατάστασης συρόμενων κουφωμάτων με ανοιγόμενα), ιδίως σε κτίρια που έχουν ανεγερθεί προ του Κανονισμού Θερμομόνωσης Κτιρίων (ΚΘΚ).

Επίσης, περιλαμβάνεται η θερμομόνωση δωματίων, στεγών, οροφών προς μη θερμαινόμενους χώρους και δαπέδων προς τον εξωτερικό αέρα (πυλωτές), ή προς μη θερμαινόμενους χώρους.

Τοποθέτηση/Αντικατάσταση εξωτερικών συστημάτων σκίασης

Η επέμβαση αφορά στην τοποθέτηση / εγκατάσταση συστημάτων σκίασης (τέντες, περσίδες ή πρόβολοι), στην περίπτωση που συμβάλουν στην ενεργειακή αναβάθμιση.

Κατηγορία Ε.2

Επεμβάσεις που αφορούν στα τεχνικά συστήματα του κτιρίου και στα συστήματα αυτοματισμού και ελέγχου του κτιρίου

Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης χώρων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η αντικατάσταση υφιστάμενου, ή εγκατάσταση νέου συστήματος θέρμανσης με λέβητα υψηλής απόδοσης, ή με αντλίες θερμότητας που θεωρείται ότι συμμετέχουν με ενέργεια που παράγεται από ΑΠΕ. Η εγκατάσταση / αντικατάσταση αφορά στο συνολικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου και του δικτύου διανομής (αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, καπναγωγός - καπνοδόχος, αντικατάσταση ή μόνωση σωληνώσεων, ηλ. πίνακες κλπ.). Επιπλέον, στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση κεντρικών, ή και ημικεντρικών μονάδων, που μπορεί να λειτουργούν σε συνδυασμό με Κεντρικές Κλιματιστικές Μονάδες. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την αντικατάσταση, ή την εγκατάσταση νέων βοηθητικών ηλεκτρολογικών συστημάτων, για τη λειτουργία των ως άνω συστημάτων αντλιών θερμότητας, την αντικατάσταση του δικτύου διανομής (σωληνώσεις, κανάλια ρυθμιστές πίεσης κ.ά.), του εξοπλισμού, καθώς και για τις τερματικές μονάδες απόδοσης θερμότητας, τις μονώσεις των δικτύων και για κάθε άλλο απαραίτητο υλικό – εξοπλισμός και εργασία.

- Η τοποθέτηση διατάξεων αυτοματισμών και αυτορρύθμισης για τον έλεγχο της λειτουργίας του συστήματος θέρμανσης, όπως χρονοδιακόπτες, αυτοματισμοί αντιστάθμισης, ή / και υδραυλικής ισορροπίας για τη ρύθμιση των μερικών φορτίων (εξωτερική αντιστάθμιση, τρίοδη, ή τετράοδη ηλεκτροβάννα, ρυθμιστές στροφών κυκλοφορητών, κλπ), θερμοστάτες χώρων, θερμοστατικές κεφαλές θερμαντικών σωμάτων κτλ, καθώς και οι απαραίτητες συνοδευτικές ηλεκτρολογικές εργασίες.

Είναι αποδεκτός ο συνδυασμός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την κάλυψη των ενεργειακών απαιτήσεων του κτιρίου. Η αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος πραγματοποιείται / υλοποιείται, εφόσον αυτό εμφανίζει εποχιακό βαθμό απόδοσης λέβητα - καυστήρα ($\eta_{sk\theta}$) χαμηλότερο από τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ.

Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης με λέβητα πετρελαϊκών καυσίμων όπως λέβητες πετρελαίου (κάθε είδους), προϊόντων - υποπροϊόντων του πετρελαίου καθώς και στερεών ορυκτών καυσίμων.

Σημειώνεται, ότι η απαιτούμενη ισχύς του συστήματος θέρμανσης θα πρέπει να υπολογιστεί εκ νέου - μελετηθεί (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), ώστε να αποφευχθεί η υπερδιαστασιολόγηση τους, δεδομένου ότι οι θερμικές ανάγκες – λόγω των επεμβάσεων – μειώνονται σημαντικά. Επιπλέον, όταν εγκαθίσταται νέα, ή αντικαθίσταται η μονάδα θέρμανσης, είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συσκευών αυτορρύθμισης για την ρύθμιση της θερμοκρασίας σε κάθε δωμάτιο/χώρο.

Αναβάθμιση συστήματος ψύξης χώρων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η αντικατάσταση υφιστάμενου συστήματος, ή εγκατάσταση νέου συστήματος με αντλίες θερμότητας / ψύκτες. Εφόσον, χρησιμοποιείται αντλία θερμότητας (νερού), θα λαμβάνεται υπ' όψιν στην κάλυψη των θερμικών αναγκών.

Στην περίπτωση εγκατάστασης νέων ψυκτών, είναι επιλέξιμες και οι δαπάνες για την αντικατάσταση, ή την εγκατάσταση νέων βοηθητικών ηλεκτρολογικών συστημάτων για τη λειτουργία των ως άνω συστημάτων (καλώδια τροφοδοσίας, ηλ. πίνακες κλπ), η αντικατάσταση του δικτύου διανομής και του εξοπλισμού, οι τερματικές μονάδες απόδοσης θερμότητας και κάθε άλλο απαραίτητο υλικό – εξοπλισμός και εργασία.

- Σε περίπτωση αναβάθμισης του συστήματος θέρμανσης και ψύξης πρέπει να εγκαθίσταται, αντιστάθμιση εξωτερικών συνθηκών, ή / και σύστημα διαχείρισης ενέργειας κτιρίου (BEMS), για τον κεντρικό έλεγχο της λειτουργίας όλων των συστημάτων και σύστημα διατάξεων αυτόματου ελέγχου που να το κατατάσσει στην αντίστοιχη κατηγορία Α ή Β. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να καταγράφονται και να επιτηρούνται οι ενεργειακές καταναλώσεις με την εγκατάσταση επικοινωνιακών ενεργειακών μετρητών. Το BEMS είναι σημαντικό να διαθέτει ένα ανοικτό επίπεδο επικοινωνίας (BACnet, Modbus κτλ) με όλα τα επιμέρους υποσυστήματα, επιτρέποντας την ανταλλαγή δεδομένων και λειτουργιών με τρίτες υπηρεσίες λογισμικού εξοικονόμησης ενέργειας. Στα κτίρια που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 των άρθρων 14 και 15 του ν. 4122/2013 είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συστημάτων αυτοματισμού και ελέγχου.

Σημειώνεται ότι η απαιτούμενη ισχύς του συστήματος ψύξης πρέπει να υπολογιστεί εκ νέου - μελετηθεί (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), ώστε να αποφευχθεί η υπερδιαστασιολόγηση τους, δεδομένου ότι οι ψυκτικές ανάγκες, λόγω των επεμβάσεων, μειώνονται σημαντικά.

Εγκατάσταση / αναβάθμιση συστήματος μηχανικού αερισμού

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η εγκατάσταση νέου συστήματος μηχανικού αερισμού. Το σύστημα θα καλύπτει τις απαιτήσεις για νωπό αέρα (προκλιματισμένο), ενώ θα διαθέτει σύστημα ανάκτησης θερμότητας, και θα είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κανονισμού 1253/2014. Τόσο τα δίκτυα προσαγωγής του προκλιματισμένου αέρα όσο, και τα δίκτυα απαγωγής θα διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ.
- Η εγκατάσταση νέου συστήματος κλιματισμού. Το σύστημα θα καλύπτει τις απαιτήσεις του κτιρίου για θέρμανση / ψύξη / αερισμό, θα διαθέτει σύστημα ανάκτησης θερμότητας και θα είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κανονισμού 1253/2014. Τόσο τα δίκτυα προσαγωγής του κλιματισμένου αέρα, όσο και τα δίκτυα απαγωγής θα διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ. Η εγκατάσταση συστήματος κλιματισμού θα συνοδεύεται με αναβάθμιση των συστημάτων παραγωγής θέρμανσης / ψύξης, ή με εγκατάσταση νέων.
- Η αναβάθμιση υφιστάμενου συστήματος μηχανικού αερισμού. Στην περίπτωση συστήματος μηχανικού αερισμού που βρίσκεται σε καλή κατάσταση, είναι δυνατή η αναβάθμιση του με εγκατάσταση inverter στους ανεμιστήρες προσαγωγής και απόρριψης, η εγκατάσταση συστήματος ανάκτησης θερμότητας και η θερμομόνωση των δικτύων προσαγωγής και απαγωγής.

Στην περίπτωση παράλληλης εγκατάστασης και κεντρικού συστήματος διαχείρισης ενέργειας του κτιρίου (BEMS), ο έλεγχος του συστήματος μηχανικού αερισμού θα πρέπει να πραγματοποιείται υποχρεωτικά μέσω αυτού.

Σημειώνεται ότι η εγκατάσταση του μηχανικού αερισμού πρέπει να μελετηθεί - υπολογιστεί εκ νέου (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), λαμβάνοντας υπ' όψιν τη χρήση του κτιρίου σύμφωνα με τις προτεινόμενες επεμβάσεις.

Τονίζεται ότι είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συστήματος μηχανικού αερισμού εκτός από τις περιπτώσεις που τεκμηριώνεται ότι δεν είναι λειτουργικά, τεχνικά και οικονομικά εφικτό. Η τεκμηρίωση της αδυναμίας εγκατάστασης συστήματος μηχανικού αερισμού ελέγχεται από τον φορέα ελέγχου. Η εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας (BEMS), προτείνεται για την αποδοτικότερη λειτουργία του συστήματος.

Εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας (BEMS)

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για πλήρη εγκατάσταση του συστήματος (ηλεκτρολογική υποδομή και εγκαταστάσεις, αισθητήρες κλπ)

Στα κτίρια που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 των άρθρων 14 και 15 του ν. 4122/2013 είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συστημάτων αυτοματισμού και ελέγχου στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης.

Αναβάθμιση συστήματος ΖΝΧ

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η εγκατάσταση συστήματος παραγωγής ΖΝΧ το οποίο είναι πλήρως ανεξάρτητο (ηλιοθερμικά που διέπονται από τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς όπως 812/2013, αυτόνομος λέβητας κλπ) από το

σύστημα θέρμανσης. Η εγκατάσταση αφορά στο συνολικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου (αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, καμινάδα, αντικατάσταση ή μόνωση σωληνώσεων, κλπ).

- Η εγκατάσταση συστήματος παραγωγής ΖΝΧ το οποίο είναι εξαρτημένο σε σύστημα θέρμανσης/ψύξης (ανάκτηση θερμότητας). Η εγκατάσταση αφορά στο συνολικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου που αφορά στην παραγωγή και διανομή ΖΝΧ (ένταξη του στο σύστημα ΒΕΜΣ, αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, μόνωση σωληνώσεων, κλπ).

Ενεργειακή αναβάθμιση συστήματος φωτισμού

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης του συστήματος φωτισμού:

- Με αντικατάσταση των υφιστάμενων λαμπτήρων (καθώς και των αντίστοιχων του περιβάλλοντος χώρου, στην περίπτωση που είναι στον ίδιο μετρητή) με νέους ενεργειακά αποδοτικότερους.
- Με αντικατάσταση όλου του συστήματος φωτισμού με νέα συστήματα φωτισμού ενεργειακά αποδοτικότερα (φωτιστικά σώματα, λαμπτήρες, διακόπτες).
- Με εγκατάσταση αυτοματισμών σύζευξης φυσικού με τεχνητό φωτισμό, αναδιάταξης κυκλωμάτων για καλύτερο έλεγχο του φωτισμού, ελέγχου παρουσίας και ρύθμισης της έντασης φωτισμού (προτείνεται το dimming αντί του on/off), όπου καθίσταται εφικτό.

Είναι επιλέξιμες και οι δαπάνες και κάθε ηλεκτρολογικό βοηθητικό σύστημα για την σύνδεση με το σύστημα αυτοματισμών ελέγχου λειτουργίας. Ο νέος εξοπλισμός θα πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές. Οι απαιτήσεις ως προς τη φωτεινή απόδοση (lm/W), την επίτευξη της απαιτούμενης στάθμης φωτισμού (Lux), την ομοιομορφία αλλά και τη διάρκεια ζωής θα καλύπτουν τις απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ. Σημειώνεται ότι η εγκατάσταση φωτισμού πρέπει να μελετηθεί - υπολογιστεί εκ νέου λαμβάνοντας υπ' όψιν την χρήση του κτιρίου (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται για την χρήση, αφού η απόδοση και οι φωτομετρικές καμπύλες των νέων φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων, διαφέρουν από τα υφιστάμενα. Με τη μελέτη φωτισμού μπορεί να γίνει αναδιάταξη των φωτιστικών σημείων / σωμάτων. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η συνεισφορά του φυσικού φωτισμού.

Κατηγορία Ε.3

Επεμβάσεις που αφορούν στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού / θερμότητας και στην τριπαραγωγή ηλεκτρισμού / θερμότητας / ψύξης

Εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση θερμικών ηλιακών συστημάτων για την υποβοήθηση του κυρίως συστήματος θέρμανσης (συλλέκτης, δοχείο αποθήκευσης νερού, βάση στήριξης, σωληνώσεις κτλ), καθώς και συστήματος εξυπηρέτησης των φορτίων θέρμανσης / ψύξης, που λειτουργεί με την αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ή συστήματος Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ). Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη και η χρήση συστήματος γεωθερμίας με κατάλληλο γεωθερμικό εναλλάκτη (π.χ. οριζόντια, ή κατακόρυφη γεωθερμία κλειστού τύπου κτλ).

Άλλες Δράσεις προώθησης της αυτοπαραγωγής από εγκατάσταση Φ/Β, ή άλλων συστημάτων αξιοποίησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η δαπάνη εγκατάστασης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ αποκλειστικά με ενεργειακό συμψηφισμό (net metering) σύμφωνα με το άρθρο 97 του ν. 4951/2022, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο . 110 του ν.5106/2024, καθώς και εγκαταστάσεις συστοιχιών αποθήκευσης της ως άνω παραγόμενης ενέργειας (συσσωρευτές).

Η μέγιστη ισχύς του συστήματος εξαρτάται από τα ανώτατα όρια που έχει καθορίσει ο ΔΕΔΔΗΕ και εφόσον επιτρέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο αλλά και από την ισχύ της ηλεκτρικής εγκατάστασης του κτιρίου.

Στις εγκαταστάσεις αυτοπαραγωγών με ενεργειακό συμψηφισμό επιτρέπεται, μετά από αίτηση στον αρμόδιο Διαχειριστή του δικτύου, η εγκατάσταση σταθερού συστήματος συσσωρευτών για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας (εφεξής σύστημα αποθήκευσης).

Η σύνδεση και λειτουργία του συστήματος αποθήκευσης γίνεται παράλληλα με το δίκτυο διανομής. Η λειτουργία του συστήματος αποθήκευσης εξασφαλίζει ότι δεν θα ανταλλάσσει ενέργεια με το δίκτυο διανομής, δηλαδή η ενέργεια που αποθηκεύεται στο σύστημα αποθήκευσης προέρχεται αποκλειστικά από το σταθμό παραγωγής και η αποθηκευμένη ενέργεια διατίθεται αποκλειστικά για την τροφοδότηση των καταναλώσεων του αυτοπαραγωγού.

Η εγκατάστασή συστήματος αποθήκευσης μπορεί να έχει μέγιστη ονομαστική ισχύ του μετατροπέα του συστήματος αποθήκευσης (σε kVA) ίση με την ονομαστική ισχύ του σταθμού παραγωγής (σε kW) και να αφορά, τουλάχιστον, σε 5ωρη κάλυψη φορτίου.

Κατηγορία Ε.4

Άλλες Επεμβάσεις. Επεμβάσεις που αφορούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης για την κάλυψη άλλων ενεργειακών αναγκών.

Ενεργειακή αναβάθμιση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης της ηλεκτρικής εγκατάστασης:

- Αντιστάθμισης της άεργου ισχύος των ηλεκτρικών καταναλώσεων.
- Σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (αυτοκινήτων κ.ά.). Η εγκατάσταση αφορά στην εγκατάσταση φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων για τις ελάχιστες, τουλάχιστον, απαιτούμενες από τη νομοθεσία, θέσεις για το κτίριο που αναβαθμίζεται. Η εγκατάσταση εξυπηρετεί αποκλειστικά τους χρήστες του κτιρίου (οι χώροι στάθμευσης μπορεί να βρίσκονται είτε εντός του κτιρίου είτε στο ίδιο οικοπέδο που βρίσκεται το κτίριο είτε σε όμορο οικόπεδο).

1.5 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων υπηρεσιών

Επιπλέον, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για συμβουλευτικές και μελετητικές υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα, οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν σε **ενέργειες για την προετοιμασία (συμπεριλαμβανομένης της Ηλεκτρονικής**

Ταυτότητας Κτιρίου) και την υποβολή του φακέλου Πρότασης Επιδότησης (Προμελέτη, Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης υφιστάμενης κατάστασης (Α' ΠΕΑ), αρχικός Ενεργειακός Έλεγχος, Εκπόνηση Μελετών Εφαρμογής των σχετικών έργων), ενέργειες για την πιστοποίηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μετά την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων (Β' ΠΕΑ, Β' ενεργειακός έλεγχος), καθώς και για τις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες. Οι ανωτέρω δαπάνες δύνανται να ανέλθουν έως του ποσοστού 12% του επιλέξιμου προϋπολογισμού με μέγιστο όριο επιδότησης το ποσό των 170.000€. Σε περίπτωση που μειωθεί το αρχικά επιλέξιμο ποσό (όπως καθορίζεται στην απόφαση ένταξης) , ιδίως λόγω έκπτωσης, οι ανωτέρω δαπάνες δύνανται να ανέλθουν έως του ποσοστού 15% αυτής.

Γενικές Παρατηρήσεις για όλες τις κατηγορίες επεμβάσεων – εργασιών:

- i. Στον υπολογισμό του κόστους των επεμβάσεων συμπεριλαμβάνονται, εκτός των απαιτούμενων υλικών (κυρίων, βοηθητικών και μικροϋλικών), και οι λοιπές εργασίες, που είναι αλληλένδετες με αυτές, με σκοπό την επίτευξη ενός άρτιου, τεχνικού και λειτουργικού αποτελέσματος.
- ii. Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις επεμβάσεις πρέπει να φέρουν ενεργειακή σήμανση, εφόσον αυτή απαιτείται. Τα δομικά στοιχεία και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE. Ταυτόχρονα, πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού Ecodesign. Ενώ σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι καινούρια και όχι μεταχειρισμένα.

Γενικές Παρατηρήσεις για τις κατηγορίες επεμβάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

Η επιδότηση επεμβάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (για κατανάλωση / ενεργειακό συμψηφισμό net metering)) σύμφωνα με το αρ.97 νόμο 4951/2022, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 110 του νόμου 5106/2024, από συστήματα ΑΠΕ (Φ/Β, ανεμογεννήτριες κ.ά.), προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, είναι επιλέξιμη εφόσον σωρευτικά:

- i. έχουν ολοκληρωθεί οι βασικότερες δυνατές επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο κτίριο (κέλυφος, ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κτλ), σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ,
- ii. **αποδεδειγμένα αναβαθμίζεται το κτίριο τουλάχιστον στην ενεργειακή κλάση Β, παράλληλα με επίτευξη, κατ' ελάχιστον, 30% εξοικονόμησης ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο και 30% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν η συνεισφορά τους.**
- iii. Οι ανωτέρω στόχοι πρέπει να επιτυγχάνονται τόσο με την σύγκριση των ΠΕΑ όσο και με τους ενεργειακούς ελέγχους,
- iv. η σκοπιμότητα τους τεκμηριώνεται επαρκώς από σχετική ανάλυση κόστους – οφέλους,
- v. δεν προκύπτει οικονομική δραστηριότητα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.

1.6 Λοιπές υποχρεώσεις δικαιούχων

Για την έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται:

- α) να έχει ορίσει ενεργειακό υπεύθυνο και να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στην υπ. αρ. Δ6/Β/14826/17-06-2008 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1122) όπως ισχύει,
- β) να έχει πιστοποιηθεί ότι εφαρμόζει στην κτιριακή εγκατάσταση του έργου, εθνικό ή διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα διαχείρισης ενέργειας (όπως ISO 50001) και,
- γ) να έχει διασφαλιστεί η ορθή και κατά το νόμο εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) καθώς και η εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ). Το σύνολο των ανωτέρω υλικών πρέπει να διαχειρίζεται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την απαίτηση περί συμμόρφωσης με την αρχή της «Μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» [ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπορεί να στηρίζει μόνο μέτρα που σέβονται την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης και άρθρα 15 και 16 («Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας» και «Αξιολόγηση της Επιτροπής») τα οποία ορίζουν εξάλλου ότι τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα πρέπει να εξηγούν και να αξιολογούνται υπό το πρίσμα του «τρόπου με τον οποίο το σχέδιο διασφαλίζει ότι κανένα μέτρο για την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 («αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»)].

Μετά την έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρησή του έργου για πέντε (5) έτη ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εφόσον ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης.

1.7 Μέθοδος Υλοποίησης – Χρηματοδοτικό Σχήμα

Η επιλεξιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων προκύπτει από το πλαίσιο των γενικών και των ειδικών κανόνων επιλεξιμότητας της παρούσας Πρόσκλησης.

Το άνω όριο για την επιλεξιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» ορίζεται στο στοιχείο με α/α (4) της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης.

Στις περιπτώσεις Αιτήσεων Ένταξης, όπου ο αντίστοιχος Προϋπολογισμός των προτεινόμενων επεμβάσεων, είτε υπερβαίνει το όριο που τίθεται στο στοιχείο με α/α (4) της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης είτε περιλαμβάνει μη επιλέξιμες επεμβάσεις για το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», απαιτείται η δέσμευση του

υποψήφιου Δικαιούχου για τον τρόπο κάλυψης του υπερβαίνοντος ποσού, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο στοιχείο με α/α (5) της ίδιας παραγράφου.

Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» πραγματοποιείται σε ποσοστό του επιλέξιμου προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο με α/α 6 της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης, με χορήγηση στους δικαιούχους φορείς επενδυτικών δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ίδιου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, και με επιδότηση από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Σε κάθε περίπτωση, για το Δικαιούχο η χρηματοδότηση θεωρείται μη επιστρεπτέα, δηλαδή έχει τη μορφή επιδότησης.

Το υπολειπόμενο τμήμα της επιδότησης της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης δύναται να προέρχεται από ίδιους πόρους των υποψήφιων Δικαιούχων, ή / και από πόρους Εταιρειών Ενεργειακών Υπηρεσιών (Ε.Ε.Υ.) ή τρίτων μέσω Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (Σ.Ε.Α.) των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει.

Σε περίπτωση ύπαρξης οιασδήποτε μορφής ενίσχυσης (επιχορήγηση, κρατική εγγύηση κλπ.) εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής (οι γενικές διατάξεις και του άρθρου 38α), όπως ισχύει, ή/και κατά περίπτωση οι διατάξεις του Κανονισμού 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης.

Ο υποψήφιος Δικαιούχος με την υποβολή της Αίτησης Ένταξης, κατά το 1^ο Στάδιο (βλέπε ενότητα 6) οφείλει να επιλέξει τον τρόπο χρηματοδότησης του τμήματος της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης πλέον της επιδότησης, που παρέχεται στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ». Η επιλογή του τρόπου χρηματοδότησης αποτυπώνεται στην προσκομιζόμενη Απόφαση του στοιχείου με α/α (7) του 1^{ου} Σταδίου Αίτησης της παρ. 6 της παρούσας Πρόσκλησης, στην οποία καθορίζεται η μέθοδος υλοποίησης των προτεινόμενων επεμβάσεων (περίπτωση ιδίων πόρων Δικαιούχου: υλοποίηση μέσω Ανάθεσης Δημόσιας Σύμβασης του ν.4412/16 (Α' 147) / περίπτωση χρήσης πόρων Ε.Ε.Υ., ή τρίτων: υλοποίηση μέσω σύναψης Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει, ή / και συνδυασμός των δύο ως χρηματοδοτικό σχήμα).

Μετά την έκδοση Απόφασης Ένταξης στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης του τμήματος της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης πλέον της επιδότησης επιτρέπεται εφόσον συνδυαστικά:

- i. η αλλαγή δεν επιφέρει αλλαγή στο φυσικό και στο οικονομικό αντικείμενο της Απόφασης Ένταξης του ενταγμένου έργου,
- ii. ο υποψήφιος Δικαιούχος προσκομίζει εκ νέου τα αναφερόμενα στο στοιχείο με α/α (15) της παρ. 6 της παρούσας Πρόσκλησης, ως προς τον νέο τρόπο χρηματοδότησης.

Οι αναθέσεις των Συμβάσεων για την υλοποίηση των έργων του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ», καθώς και οι τροποποιήσεις τους, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν, ανεξάρτητα από την επιλογή του τρόπου χρηματοδότησης του τμήματος της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης πλέον της επιδότησης.

Το ποσοστό επιδότησης που ορίζεται στο στοιχείο με α/α (6) της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης παραμένει σταθερό κατά την υλοποίηση των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ». Τα ποσά

της επιχορήγησης από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας και των δανειακών συμβάσεων που συνομολογούνται μεταξύ των δικαιούχων και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων περιορίζονται μετά την προσκόμιση από τους δικαιούχους των σχετικών συμβάσεων ανάθεσης με απόσβεση του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Οι Αιτήσεις Ένταξης που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη των σχετικών Δεικτών Παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 1: Δείκτες Παρακολούθησης

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
ENER1	Αριθμός Κτιρίων	Αριθμός
ENER2	Επιφάνεια θερμαινόμενων χώρων κτιρίων	m ²
ENER3	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, ανά ωφέλιμη επιφάνεια κτιρίου	kWh/m ² /έτος
ENER4	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, ανά ωφέλιμη επιφάνεια κτιρίου	Τόνοι ισοδύναμου CO ₂ / m ² /έτος
ENER5	Αριθμός Κτιρίων που υπόκεινται σε ριζική ανακαίνιση	Αριθμός
ENER6	Αριθμός Κτιρίων που αναβαθμίζονται σε NZEB	Αριθμός

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης της παρούσας Πρόσκλησης ανέρχεται σε 590.000.000,00 ευρώ (€). Ως Δημόσια Δαπάνη ορίζεται η επιλέξιμη δαπάνη από το Πρόγραμμα επί το αντίστοιχο ποσοστό επιδότησης.

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος «Ηλέκτρα» κατανέμεται ως ακολούθως στις ανωτέρω κατηγορίες υποψήφιων Δικαιούχων:

Πίνακας 2: Προϋπολογισμός Δικαιούχων, ανά κατηγορία χρήσεων κτιρίων

ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	80.000.000,00 ευρώ (€)
Εκπαίδευσης	160.000.000,00 ευρώ (€)
Γραφεία	230.000.000,00 ευρώ (€)
Λοιπές Χρήσεις Κτιρίων	70.000.000,00 ευρώ (€)
Κτίρια της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015	50.000.000,00 ευρώ (€)

Ο, ως άνω, συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός, καθώς και οι επιμέρους (ανά κατηγορία) προϋπολογισμοί δύναται να τροποποιηθούν, σύμφωνα με την πρόοδο και την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και του Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, μετά από εισήγηση του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος.

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» υλοποιείται έως την 31η Δεκεμβρίου 2025.

Η παρούσα Πρόσκληση δύναται να τροποποιηθεί αιτιολογημένα, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

5. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

5.1 Γενικά θέματα

- Κάθε Αίτηση Ένταξης περιλαμβάνει ένα, ή περισσότερα κτίρια. Κάθε σύμβαση αποτελεί ένα υποέργο.
- Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων δράσεων / έργων ορίζεται η ημερομηνία της Απόφασης Ένταξης στο Πρόγραμμα. Ειδικά, οι δαπάνες που αφορούν στην προετοιμασία, στην υποβολή του φακέλου Πρότασης Επιδότησης, καθώς και στις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες (σύμφωνα με την παρ. 1.5 «Χαρακτηριστικά επιλέξιμων υπηρεσιών») είναι επιλέξιμες από την ημερομηνία που η Πρόσκληση τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση (23^η Φεβρουαρίου 2022).
- Ως ελάχιστος επιλέξιμος Προϋπολογισμός κάθε υποβαλλόμενης Αίτησης Ένταξης ορίζεται το ποσό των 100.000,00 ευρώ (€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ. Σε κάθε περίπτωση το σύνολο των αιτήσεων κάθε φορέα (καθώς και των Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται σ' αυτόν), αθροιστικά, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% του συνολικού διαθέσιμου προϋπολογισμού, ανά κατηγορία χρήσεων κτιρίου (Πίνακας 2), εκτός από την κατηγορία «Κτίρια της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015», όπου δεν τίθεται όριο.

4. Ως άνω όριο για την επιλεξιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» ορίζεται το ποσό του 1,80 ευρώ (€) ανά εξοικονομούμενη πρωτογενή ενέργεια ετησίως (kWh/έτος), όπου ως εξοικονομούμενη πρωτογενής ενέργεια ορίζεται η διαφορά ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, ανάμεσα στον Ενεργειακό Έλεγχο πριν και μετά τη διαδικασία των επεμβάσεων. Σημειώνεται πως ο ανωτέρω ορισμός της εξοικονομούμενης πρωτογενούς ενέργειας ανά έτος περιλαμβάνει τη συνολική ετήσια εξοικονόμηση που έχει προκύψει, λαμβάνοντας υπ' όψιν εξοικονόμηση που δυνητικά έχει επιτευχθεί και εκτός του επιλέξιμου προϋπολογισμού από το Πρόγραμμα. Αναφορικά με την ηλεκτρική ενέργεια, ο συντελεστής μετατροπής σε πρωτογενή ενέργεια λαμβάνεται ίσος με 2,1 και ο συντελεστής εκλυόμενων ρύπων ανά μονάδα τελικής ενέργειας ίσος με 0,6 kgCO₂/kWh. Για τις υπόλοιπες πηγές ενέργειας γίνεται χρήση των συντελεστών μετατροπής της ισχύουσας νομοθεσίας του ΚΕΝΑΚ.

Σε περίπτωση όπου η επιτευχθείσα εξοικονόμηση ενέργειας είναι μικρότερη από το 90% της εκτιμώμενης εξοικονόμησης ενέργειας της πρότασης που υποβλήθηκε κατά το στάδιο της Αίτησης Ένταξης, τότε για κάθε ποσοστιαία μονάδα και μέχρι και το 70% της εκτιμώμενης εξοικονόμησης ενέργειας της πρότασης, το ποσοστό επιδότησης θα μειώνεται αντίστοιχα κατά μία ποσοστιαία μονάδα, και το ποσό θα αντιστοιχεί σε ίδια συμμετοχή του Φορέα (η οποία πάντως στην περίπτωση εφαρμογής του άρθ. 38α δεν θα πρέπει να οδηγεί σε ποσοστό χαμηλότερο του προβλεπόμενου στην παρ. 6 του αρ. 38^α του ΓΑΚ).

5. Στις περιπτώσεις Αιτήσεων Ένταξης, όπου ο αντίστοιχος Προϋπολογισμός είτε υπερβαίνει τα όρια που τίθενται στο στοιχείο με α/α (4), είτε περιλαμβάνει μη επιλέξιμες επεμβάσεις για το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», ο υποψήφιος Δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει απόφαση του αρμόδιου συλλογικού του οργάνου, που τον δεσμεύει ρητά για τον τρόπο και την κάλυψη του υπερβαίνοντος ποσού. Επισημαίνεται ότι πριν την έγκριση των τευχών δημοπράτησης, ο υποψήφιος Δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει απόφαση του αρμόδιου οργάνου, με την οποία θα εγγράφεται στον προϋπολογισμό του το τυχόν υπερβάλλον ποσό. Η εν λόγω απόφαση θα πρέπει να μνημονεύεται ρητά στα τεύχη δημοπράτησης.
6. Το ποσοστό επιδότησης ορίζεται στο 50% του ποσού της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης, με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στο στοιχείο με α/α (4). Σε περίπτωση που με τις επεμβάσεις, το κτίριο χαρακτηρίζεται ότι υπόκειται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης (σύμφωνα με την υπ. αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72/28-01-2019 (Β' 408) υπουργική απόφαση), ή επιτευχθεί ενεργειακή κατηγορία Β+ τότε το ποσοστό επιδότησης αυξάνεται κατά 10% (συνολικά 60%). Εφόσον επιτευχθεί συνδυαστικά ενεργειακή κατηγορία Β+ και το κτίριο χαρακτηρίζεται ότι υπόκειται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης, τότε το ποσοστό επιδότησης αυξάνεται κατά 20% (συνολικά 70%). Στα κτίρια

- του καταλόγου κτιρίων της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβανόμενα από την κεντρική δημόσια διοίκηση, εφόσον συνδυαστικά επιτευχθεί ενεργειακή κατηγορία B+ και χαρακτηρίζονται ότι υπόκεινται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης, τότε το ποσοστό επιδότησης αυξάνεται κατά 35% (συνολικά 85%). Σε κάθε περίπτωση στα ανωτέρω ποσοστά προστίθεται ένα επιπλέον 10% στην επιδότηση εάν επιλεγεί η Σ.Ε.Α. ως χρηματοδοτικό σχήμα (βλέπε υποενότητα 1.7).
7. Στην περίπτωση ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης τα ποσοστά επιδότησης θα διαμορφωθούν στο ανώτατο ποσοστό έντασης της ενίσχυσης επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, που προβλέπεται από την εφαρμογή του σχετικού κανονιστικού πλαισίου, όπως αναφέρεται στην παρ. 17 κατωτέρω, ανάλογα με το μέγεθος του φορέα και την περιοχή στην οποία υλοποιείται το έργο.
  8. Δεν εντάσσονται στο Πρόγραμμα δράσεις / έργα που έχουν ήδη ενταχθεί για χρηματοδότηση σε άλλα προγράμματα. Επιπλέον, δεν εντάσσονται έργα που προορίζονται να ενταχθούν σε άλλα προγράμματα, με βάση τα εγκεκριμένα προγραμματικά κείμενα και τις εξειδικεύσεις τους. Επισημαίνεται ότι το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» λειτουργεί συμπληρωματικά άλλων προγραμμάτων, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών σε δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος των οικείων υποψήφιων Δικαιούχων του Προγράμματος.
  9. Για τη σύνταξη των μελετών των προτεινόμενων κτιρίων, πρέπει να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του ν. 4122/2013 (Α' 42) και του ΚΕΝΑΚ όπως και κάθε άλλη νομοθεσία, πρότυπο, προδιαγραφή και κανονισμός που δεν έρχεται σε αντίθεση με αυτούς. Όταν κτίριο χαρακτηρίζεται ότι υπόκειται σε καθεστώς «ριζικής ανακαίνισης» (σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 12, του ν.4122/2013 και την ΥΑ υπ. αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72-28.01.2019 (Β' 408)) θα πρέπει με την προτεινόμενη τροποποίηση να πληροί όλες τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων που καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ και αφορούν, τόσο στο σύνολο του κτιρίου όσο και στα επί μέρους στοιχεία του κτιρίου. Τα κτίρια που εξαιρούνται από την τήρηση των ελάχιστων απαιτήσεων του ΚΕΝΑΚ και ως εκ τούτου δεν πληρούν όλες τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων που καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ και αφορούν, τόσο στο σύνολο του κτιρίου όσο και στα επί μέρους στοιχεία του κτιρίου, δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι υπόκεινται σε ριζική ανακαίνιση εκτός από τα κτίρια της περ. α της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν.4122/2013.
  10. Τα κτίρια που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» θα πρέπει μετά τις επεμβάσεις να κατατάσσονται κατ' ελάχιστον στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης B, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΚΕΝΑΚ και να εξασφαλίζουν τουλάχιστον 30% εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, όπως και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον κατά 30%. Οι στόχοι πρέπει να επιτυγχάνονται τόσο με την σύγκριση των ΠΕΑ όσο και με την σύγκριση των ενεργειακών ελέγχων, λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεισφορά

της αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν λαμβάνεται υπόψη. Για το συντελεστή μετατροπής σε πρωτογενή ενέργεια ισχύουν τα σχετικά της ανωτέρω παρ. 4.

11. Είναι επιλέξιμες, σε ποσοστό μέχρι 15% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, οι δαπάνες που αφορούν, αθροιστικά, συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας.
12. Το προτεινόμενο κτίριο οφείλει να εξασφαλίζει την προσβασιμότητα στα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Εφόσον δεν πληρείται στο υφιστάμενο κτίριο, πρέπει να έχει εξασφαλιστεί το αργότερο με το πέρας των εργασιών της κάθε αίτησης του Προγράμματος.
13. Οι τεχνικές μελέτες που υποβάλλονται σε στάδιο μελέτης εφαρμογής, θα πρέπει να συνοδεύονται από τις κατά περίπτωση απαιτούμενες αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις. Ειδικότερα, σε περίπτωση που προτείνονται επεμβάσεις σε κτίριο χαρακτηρισμένο ως διατηρητέο, απαιτείται θετική γνωμοδότηση από το αντίστοιχο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής. Σε περίπτωση που προτείνονται επεμβάσεις σε κτίριο χαρακτηρισμένο ως μνημείο απαιτείται απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (άρθρο 11 του ν. 4355/2015).
14. Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών από την υλοποίηση των ενταγμένων έργων θα επιβεβαιωθεί με την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Β' Π.Ε.Α.) και με την εκπόνηση Ενεργειακού Ελέγχου, μετά το πέρας των εργασιών – επεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Στην περίπτωση που με την έκδοση των ανωτέρω στοιχείων δεν επιβεβαιώνεται η επίτευξη της εξοικονομούμενης ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας (30%) και μείωση κατά 30% των εκπομπών CO₂, καθώς και ο στόχος της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, με την κατ' ελάχιστον κατάταξή τους στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ, εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (Απόφαση Απένταξης) από το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» με όλες τις συνεπαγόμενες κυρώσεις για τον Δικαιούχο Φορέα. Ωστόσο, ο Δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να αιτηθεί για ένα διάστημα «θεραπείας», διάρκειας έως και 6 μήνες. Κατά το διάστημα αυτό δύναται να καλύψει, με ίδια συμμετοχή, το τμήμα της επένδυσης για την υπολειπόμενη ενεργειακή αναβάθμιση που απαιτείται, ούτως ώστε να καλύπτει τους ανωτέρω στόχους και να παραμείνει στο Πρόγραμμα.
15. Το προτεινόμενο κτίριο πρέπει να κατατάσσεται στην υφιστάμενη κατάστασή του σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης από Γ' έως και Η' [Γ', Δ', Ε', Ζ', Η'], βάσει του άρθρου 10 του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ.
16. Το πλαίσιο των επεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, καθώς και ο χρονικός προγραμματισμός δεν πρέπει να παρεμποδίζουν ουσιαστικά τη λειτουργία αυτών.
17. Ο υποψήφιος Δικαιούχος υποβάλλει συμπληρωμένη λίστα ελέγχου/ερωτηματολόγιο και την υπεύθυνη δήλωση για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και για την αξιολόγηση ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II), με την κατάλληλη τεκμηρίωση σχετικά με την μη ύπαρξη

κρατικής ενίσχυσης, ή την συμβατότητα της ενίσχυσης με το Ενωσιακό Δίκαιο. Για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, προκειμένου το σύνολο της επιδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί Κρατικών Ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η επιδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση, ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας υποδομών.

Σε περίπτωση που ο φορέας ασκεί οικονομική δραστηριότητα η ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01). Στις περιπτώσεις που υπάρχει κρατική ενίσχυση εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 38α του Κανονισμού 651/2014, όπως ισχύει, ή/και κατά περίπτωση οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης. Στην περίπτωση αυτή τα ποσοστά επιδότησης θα διαμορφωθούν στο ανώτατο ποσοστό έντασης της ενίσχυσης επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, που προβλέπεται από την εφαρμογή του ανωτέρω πλαισίου, ανάλογα με το μέγεθος του φορέα και την περιοχή στην οποία υλοποιείται το έργο.

17α. Περίπτωση των άυλων επιλέξιμων υπηρεσιών

Οι «άυλες» επιλέξιμες υπηρεσίες ήτοι οι δαπάνες για συμβουλευτικές και μελετητικές υπηρεσίες (παρ. 1.5) δύνανται να υπαχθούν στον Κανονισμό «de minimis» (Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας). Επισημαίνεται πως προκειμένου να υπαχθούν οι εν λόγω δαπάνες στον Κανονισμό de minimis και να χορηγηθούν ενισχύσεις βάσει αυτού, θα πρέπει να εξακριβωθεί ότι πληρούται το σύνολο των προϋποθέσεων του εν λόγω Κανονισμού.

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού de minimis μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής. Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο των 300.000,00€ σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών. Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που

έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Ο Κανονισμός de minimis δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις στους παρακάτω τομείς, σύμφωνα με το αρθ. 1 αυτού :

α) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,

β) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·

γ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·

δ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις: i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

ε) τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·

στ) τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται παραπάνω με στοιχεία α), β) ή γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού de minimis ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού de minimis, ο κανονισμός de minimis εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται, στηριζόμενα σε κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού de minimis δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του κανονισμού de minimis.

Η ενίσχυση στις επιχειρήσεις που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική

δραστηριότητα δεν εμπίπτουν στον κανονισμό «de minimis» και δεν θα επιχορηγηθούν για αυτές τις δαπάνες.

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 300.000,00 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών, σύμφωνα με την παρ. 2 του αρθ. 3 του Κανονισμού de minimis.

Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

17β. Υποβολή στοιχείων για έλεγχο ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης

Ο υποψήφιος Δικαιούχος υποβάλλει μαζί με την Αίτηση Ένταξης συμπληρωμένα τα στοιχεία του πίνακα «CHECK LIST –1ος ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΜΕΡΟΣ Ι)» (Παράρτημα ΙΙ) για τον έλεγχο κρατικής ενίσχυσης και εφόσον απαιτείται συμπληρώνονται και υποβάλλονται όλα τα στοιχεία του Παραρτήματος ΙΙ.

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02014R0651-20230701#toclid57>), όπως αναφέρονται στο άρθρο 1 του ΓΑΚ, δεν γίνονται αποδεκτές για ένταξη στο πρόγραμμα.

17γ. Υποβολή στοιχείων για έλεγχο ενίσχυσης ήσσονος σημασίας

Υποβάλλονται τα στοιχεία από τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σχετικά την δραστηριότητά του και με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει - σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης όπως έχει οριστεί ανωτέρω - βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας της Επιτροπής για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα τρία προηγούμενα έτη από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Τα στοιχεία αυτά αναθεωρούνται σε κάθε

αίτημα πληρωμής. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.

Για την ενίσχυση που εμπίπτει στον κανονισμό «de minimis» θα πρέπει να πληρείται το σύνολο των προϋποθέσεων υπαγωγής στον κανονισμό de minimis, πράγμα που θα πρέπει να εξακριβωθεί από τη χορηγούσα αρχή πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης.

Τήρηση αρχείου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης

Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος τηρεί αρχείο με όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι του Κανονισμού, για 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

Ο φορέας διαχείρισης, κατόπιν ελέγχου, θα ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο για το σχετικά με το ποσό της ενίσχυσης, που πρέπει να εκφράζεται σε όρους ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, και να διευκρινίζει ότι πρόκειται για ενίσχυση ήσσονος σημασίας παραπέμποντας άμεσα στον Κανονισμό 2023/2831. Επιπλέον ακολουθείται η σχετική υπ' αριθμ. 59886/ΕΥΚΕ913/11-06-2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 2417 - ΑΔΑ: ΩΦ7Π46ΜΤΛΡ-ΔΝΩ).

Λοιπές δαπάνες εκτός συμβουλευτικών και μελετητικών υπηρεσιών

Για τις περιπτώσεις που ο υποψήφιος δικαιούχος εμπίπτει στους **κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων** οι δαπάνες του προγράμματος (εκτός των συμβουλευτικών και μελετητικών υπηρεσιών) θα πρέπει να υπαχθούν στο άρθρο 38α του ΓΑΚ, τότε ο δικαιούχος του προγράμματος θα υποβάλει αίτηση για χορήγηση μεμονωμένης ad hoc ενίσχυσης βάσει του άρθρου 38α του ΓΑΚ. Ως προς τις προϋποθέσεις υπαγωγής στον ΓΑΚ για τις λοιπές δαπάνες εκτός των συμβουλευτικών και μελετητικών υπηρεσιών, θα ακολουθήσει η διαδικασία γνωμοδότησης σύμφωνα με το αρθ. 25 του ν. 5000/2022 και ακολούθως γνωστοποίηση μέσω του SANI2, όταν προκύψει ad hoc ενίσχυση. Σε περίπτωση χορήγησης ad hoc ενίσχυσης βάσει του 38α του ΓΑΚ θα πρέπει να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με όλες τις προϋποθέσεις του ΓΑΚ, μία εκ των οποίων είναι η δημοσίευση στο σύστημα διαφάνειας για τις χορηγούμενες κρατικές ενισχύσεις (ΤΑΜ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνοπτικών στοιχείων κλπ. (βλ. αρθ. 9 ΓΑΚ) για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 100.000 EUR. Οι αιτήσεις εξετάζονται κατά περίπτωση. Η ένταση της ενίσχυσης δεν θα υπερβεί το 30% των επιλέξιμων

δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων, όταν η ενίσχυση επιφέρει βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μετρούμενη ως πρωτογενής ενέργεια κατά τουλάχιστον 40 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση. Η εν λόγω αύξηση της έντασης της ενίσχυσης δεν εφαρμόζεται όταν η επένδυση δεν βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου πέραν του επιπέδου που επιβάλλουν τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα και τίθενται σε ισχύ εντός διαστήματος μικρότερου των 18 μηνών από τη στιγμή υλοποίησης και ολοκλήρωσης της επένδυσης.

5.2 Ανάλυση Κόστους Προτεινόμενων Επεμβάσεων – Εκτίμηση Προϋπολογισμού

- i. Η υποβολή της Τεχνικής Μελέτης των προτεινόμενων επεμβάσεων σε στάδιο προμελέτης θα περιλαμβάνει και την ανάλυση κόστους των προτεινόμενων επεμβάσεων – εργασιών (εκτίμηση προϋπολογισμού).
- ii. Στην υποβολή Τεχνικών Μελετών των προτεινόμενων επεμβάσεων σε στάδιο μελέτης εφαρμογής (βλέπε στοιχείο με α/α 16 της ενότητας 6), οι υποβαλλόμενες Τεχνικές Μελέτες πρέπει να έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις εγκεκριμένες προδιαγραφές και να συνοδεύονται από τις προβλεπόμενες άδειες και εγκρίσεις. Εφόσον είναι δυνατή η ανάθεση εκτέλεσης του έργου με μελέτη σε διαφορετικό στάδιο (όπως οριστική μελέτη), αιτιολογείται το νόμιμο και υποβάλλεται η αντίστοιχη μελέτη – τεύχος δημοπράτησης. Το κόστος των προτεινόμενων επεμβάσεων αποτυπώνεται στον Προϋπολογισμό των εγκεκριμένων Τεχνικών Μελετών, ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με τις προμετρήσεις εργασιών και τηρεί τον ισχύοντα Κανονισμό Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για Δημόσιες Συμβάσεις Έργων [υπ' αριθ. ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466/04-05-2017 (Β' 1746) Απόφαση Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει].

Στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης δεν επιδοτούνται:

- δαπάνες που αφορούν σε συνήθεις επεμβάσεις συντήρησης,

- λοιπός εξοπλισμός που δεν συμβάλει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, βάσει ΚΕΝΑΚ.

6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Οι υποψήφιοι Δικαιούχοι υποβάλλουν τις Αιτήσεις Ένταξης στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος στην ιστοσελίδα <http://hlektro.gov.gr>.

Η διαδικασία υποβολής της Αίτησης Ένταξης θα ολοκληρώνεται σε δύο στάδια. Κατά το πρώτο στάδιο υποβολής ο υποψήφιος Δικαιούχος θα αναρτήσει τα δικαιολογητικά που θα καθιστούν επιλέξιμο το/τα κτίριο/α της Αίτησης και μετά από τον έλεγχο πληρότητας εκδίδεται η Απόφαση Ένταξης στο πρόγραμμα. Κατά το δεύτερο στάδιο υποβολής, θα αναρτώνται συμπληρωματικά όλα τα υπόλοιπα απαιτούμενα στοιχεία του προγράμματος.

Τροποποιήσεις υποβληθέντων στοιχείων και επιλογών της αίτησης επιτρέπονται μετά από έγκριση του Φορέα Ελέγχου.

1^ο Στάδιο Αίτησης:

Ο υποψήφιος Δικαιούχος θα συνδέεται στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος με τους μοναδικούς κωδικούς taxis, που αφορούν στο Α.Φ.Μ. του νομικού του προσώπου. Κατόπιν, θα αναρτάται από το χρήστη το δικαιολογητικό έγγραφο, το οποίο θα αποδεικνύει την εξουσιοδότηση που έχει από τον υποψήφιο Δικαιούχο για την υποβολή της Αίτησης Ένταξης. Αυτόματα, ο χρήστης λαμβάνει μοναδικούς κωδικούς για τη δημιουργία προφίλ στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος, με σκοπό να προβεί στην Αίτηση Ένταξης.

Αφού ο χρήστης εκκινήσει την Αίτηση Ένταξης δηλώνει:

- τα στοιχεία του υποψήφιου Δικαιούχου,
- τη Μέθοδο Υλοποίησης (Ανάθεση Δημόσιας Σύμβασης του ν. 4412/2016 (Α' 147), ή Σύμβαση Ενεργειακής Απόδοσης των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει)
- το ποσοστό επιδότησης,

και αναφορικά με το/τα κτίριο/α

- το χαρακτηριστικό όνομα,
- την πολεοδομική χρήση,
- τη διεύθυνση,
- τον αριθμό παροχής ρεύματος,
- την ωφέλιμη επιφάνεια, για κάθε κτίριο και
- τη συνολική επιφάνεια, για κάθε κτίριο

Αφού δηλωθούν τα ανωτέρω στοιχεία, θα αναρτώνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

Πίνακας 3: Δικαιολογητικά 1^{ου} Σταδίου Αίτησης

A/A	Δικαιολογητικά
1	Έγγραφα Ιδιοκτησιακού Καθεστώτος
2	Νομιμοποιητικά Έγγραφα Κτιρίου/ων
3	Αποδεικτικό Έγγραφο ή βεβαίωση ότι κάθε κτίριο (υποέργο) δεν είχε χαρακτηριστεί ότι υπόκειται σε καθεστώ ριζικής ανακαίνισης
4	Προσεισμικός έλεγχος
5	Τεχνική Μελέτη
6	Στοιχεία Αρμοδιότητας του υποψήφιου Δικαιούχου για την Αίτηση Ένταξης
7	Απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την Αίτηση Ένταξης
8	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Π.Ε.Α.)
9	Τελευταία Έκθεση Ενεργειακού Ελέγχου (Α' ενεργειακός έλεγχος)
10	Έντυπα -λίστα ελέγχου ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα ΙΙ)
11	Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων Ο.Τ.Α.

1. Στοιχεία που τεκμηριώνουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς και το δικαίωμα χρήσης του προτεινόμενου κτιρίου. Σε περίπτωση που το προτεινόμενο κτίριο ανήκει σε φορέα εκτός Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), απαιτείται η ύπαρξη παραχωρητηρίου/μίσθωτηρίου, για όσο διάστημα απαιτείται προκειμένου να αποσβεστούν (σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος) πλήρως οι σχετικές ενισχύσεις από το πρόγραμμα και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον 12 ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κάθε έργου, καθώς και δήλωση του ιδιοκτήτη με την οποία βεβαιώνει/δηλώνει ότι: (α) έχει λάβει γνώση και συμφωνεί με την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο, (β) συμφωνεί με την εκτέλεση των προτεινόμενων εργασιών για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, (γ) αποδέχεται ότι δεν θα αυξηθεί το μίσθωμα / αντάλλαγμα για τη χρήση του κτιρίου λόγω της αύξησης της αξίας του που προκύπτει από την ενεργειακή του αναβάθμιση από το παρόν πρόγραμμα (δ) εφόσον λυθεί πρόωρα η μίσθωση/παραχώρηση θα πρέπει να επιστραφούν πλήρως οι αναπόσβεστες ενισχύσεις του προγράμματος.
2. Στοιχεία νομιμότητας βάσει της οικοδομικής άδειας ανέγερσης. Στην περίπτωση που ο φορέας του κτιρίου δε διαθέτει οικοδομική άδεια, ή αυτή δεν ανταποκρίνεται στην τρέχουσα κατάσταση του κτιρίου, θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο, από το οποίο να προκύπτει ότι το εν λόγω κτίριο υφίσταται νόμιμα.
3. Έγγραφο που θα αποδεικνύει/ βεβαιώνει ότι στο προτεινόμενο κτίριο δεν έχουν πραγματοποιηθεί οικοδομικές εργασίες και αντικατάσταση τεχνικών συστημάτων (μετά την έναρξη ισχύος του ΚΕΝΑΚ), ή / και βεβαίωση ότι στο προτεινόμενο κτίριο οι εργασίες που εκτελέστηκαν δεν χαρακτηρίζουν το κτίριο ότι

υπόκειται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης (με ανάλυση αυτού σύμφωνα με την σχετική ΥΑ υπολογισμού της ριζικής ανακαίνισης).

4. «Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου», ή /και «Δείκτη Προτεραιότητας Ελέγχου λ» Δευτεροβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου, ή / και το τεύχος μελέτης Τριτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου. Στην Α φάση αρκεί και η υποβολή του δελτίου προσεισμικού ελέγχου στον ΟΑΣΠ.
5. Τεχνική Μελέτη των προτεινόμενων επεμβάσεων σε στάδιο προμελέτης.
6. Στοιχεία (όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων) που τεκμηριώνουν ότι ο υποψήφιος Δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα υποβολής της Αίτησης Ένταξης του προτεινόμενου έργου.
7. Απόφαση του αρμόδιου οργάνου του υποψήφιου Δικαιούχου για την Αίτηση Ένταξης στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», με την οποία επιπλέον θα αποδέχεται τους όρους της παρούσας Πρόσκλησης και θα καθορίζει τη Μέθοδο Υλοποίησης των προτεινόμενων επεμβάσεων (υλοποίηση μέσω Ανάθεση Δημόσιας Σύμβασης του ν. 4412/2016 (Α' 147), ή μέσω Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143). Η εν λόγω απόφαση δεσμεύει τον υποψήφιο Δικαιούχο μετά την έκδοση της Απόφασης ένταξης για τη συνολολόγηση του Επενδυτικού Δανείου με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
8. Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Α' ΠΕΑ), το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί μετά την έναρξη ισχύος του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ και να ανταποκρίνεται στην υφιστάμενη κατάσταση του κτιρίου. Κατατίθεται τόσο το ΠΕΑ (pdf) όσο και το αρχείο υπολογισμών (xmi) του ΠΕΑ. Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το προτεινόμενο κτίριο, μετά την ολοκλήρωση των επεμβάσεων, να κατατάσσεται κατ' ελάχιστον στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β', σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΚΕΝΑΚ και να εξασφαλίζεται τουλάχιστον 30% εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, όπως και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον κατά 30%.
9. Τελευταία έκθεση Ενεργειακού Ελέγχου, (Α' ενεργειακός έλεγχος) που αφορά, αποκλειστικά, το κτίριο της αίτησης, που έχει εκπονηθεί και υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4342/2015, την οικ. 51153/9.5.2023 (Β' 3187) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Συστήματα αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης Ενεργειακών Ελεγκτών - Μητρώο Ενεργειακών Ελεγκτών και Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων» και με τις σχετικές οδηγίες και τα υποδείγματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Επισημαίνεται ότι πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το προτεινόμενο κτίριο, μετά την ολοκλήρωση των επεμβάσεων, να εξασφαλίζεται τουλάχιστον 30% εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, όπως και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον κατά 30%. Το αποδεικτικό της βεβαίωσης υποβολής της έκθεσης Ενεργειακού Ελέγχου στο ηλεκτρονικό Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων του ΥΠΕΝ δύναται να υποβληθεί και κατά το 2ο στάδιο υποβολής της αίτησης. Η έκθεση που κατατίθεται στην Α'

φάση θα πρέπει να είναι ίδια με αυτήν που θα την υποβληθείσα στο ηλεκτρονικό Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων του ΥΠΕΝ ή να έχει επουσιώδεις διορθώσεις οι οποίες θα αναφέρονται αναλυτικά. Σε περίπτωση μη υποβολής της ανωτέρω βεβαίωσης, η αίτηση οδηγείται σε διαδικασία απένταξης, χωρίς καμία αξίωση επί του προϋπολογισμού που δεσμεύεται με την αίτηση.

10. Συμπληρωμένα τα απαιτούμενα στοιχεία για τον έλεγχο και αξιολόγηση ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II).
11. Στην περίπτωση υποψήφιων Δικαιούχων ΟΤΑ το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ), βάσει της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 4843/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4, του άρθρου 17, του ν.4936/2022.

Στο στάδιο αυτό δηλώνεται, βάσει της Τεχνικής Μελέτης η οποία συντάχθηκε σύμφωνα με τον ενεργειακό έλεγχο, το ποσό στο οποίο αφορά η Αίτηση. Κάθε Αίτηση δεσμεύει το ποσό, το οποίο τεκμηριωμένα (από την τεχνική μελέτη) αιτείται, μέχρις εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων. Σημειώνεται ότι ο προϋπολογισμός που θα εγκριθεί σε αυτό το στάδιο δε δύναται να προσυζητηθεί σε καμία περίπτωση.

2° Στάδιο – Ολοκλήρωση υποβολής Δικαιολογητικών:

Μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης της αίτησης (1° Στάδιο), ο Αιτών Φορέας πρέπει να προσκομίσει τα δικαιολογητικά του 2^{ου} σταδίου. Σημειώνεται πως από την έκδοση της Απόφασης Ένταξης της Αίτησης, ο υποψήφιος Δικαιούχος υποχρεούται να ολοκληρώσει και το 2° Στάδιο εντός 150 ημερών. Ειδικά για τα προστατευόμενα κτίρια (διατηρητέα και μνημεία) το ως άνω όριο είναι 240 ημέρες. Ο δικαιούχος μπορεί να αιτηθεί παράταση της ως άνω προθεσμίας εφόσον βεβαιώνεται και τεκμηριώνεται ότι είναι δυνατή η υλοποίηση του έργου εμπρόθεσμα στο πλαίσιο του προγράμματος ΗΛΕΚΤΡΑ. Επί αυτού του αιτήματος παράτασης αποφασίζει ο Φορέας Ελέγχου. Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, η Αίτηση Ένταξης θα ανακληθεί. Ωστόσο, ο υποψήφιος Δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να αιτηθεί εκ νέου.

Πίνακας 4: Δικαιολογητικά 2^{ου} Σταδίου Αίτησης

A/A	Δικαιολογητικά
1	Στοιχεία πρότασης – τεχνικά στοιχεία
2	Ανάληψη Καθηκόντων Αναθέτουσας Αρχής από άλλο Φορέα
4	Αποδεικτικό Έγγραφο μη ένταξης σε κάποιο άλλο χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για το/τα κτίριο/α της Αίτησης
5	Έκθεση Σκοπιμότητας
6	Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης
7	Τεύχη Δημοπράτησης
8	Βεβαίωση – Δήλωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του έργου
9	Εγκριτικές αποφάσεις μελετών
10	Πίνακας αποτύπωσης Υποστηρικτικών Μελετών και Ωρίμανσης

11	Πίνακας αποτύπωσης Αδειών και Εγκρίσεων
12	Στοιχεία για τη Διοικητική και Επιχειρησιακή επάρκεια του υποψήφιου Δικαιούχου
13	Στοιχεία για τη Χρηματοοικονομική Ικανότητα του υποψήφιου Δικαιούχου
14	Τεχνικές Μελέτες
15	Στοιχεία Μελέτης, Ανάλυση Κόστους – Οφέλους για ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ
16	Έντυπα -λίστα ελέγχου ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα ΙΙ)
17	Αιτιολόγηση των τιμών των Δεικτών Παρακολούθησης
18	Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου/Διηρημένης Ιδιοκτησίας
19	Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικούός Ελέγχου/έλεγχος Β Φάσης

1. Συμπλήρωση πεδίων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του προγράμματος. .
2. Στην περίπτωση όπου ο υποψήφιος Δικαιούχος δεν διαθέτει την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια κατά το άρθρο 44 του ν. 4412/2016, οφείλει να προσκομίσει απόφαση από το αρμόδιο συλλογικό του όργανο για την ανάληψη των καθηκόντων της Αναθέτουσας Αρχής από τεχνική υπηρεσία άλλου φορέα (Φορέας Υλοποίησης) και να συνυποβάλει τη σύμφωνη γνώμη του Φορέα Υλοποίησης και το σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ των δύο φορέων, είτε για την σύναψη σύμβασης παροχής τεχνικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 52.
3. --
4. Βεβαίωση/υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου Δικαιούχου ότι η προτεινόμενη επέμβαση δεν έχει ήδη ενταχθεί για χρηματοδότηση σε κάποιο άλλο χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα και ότι δεν υφίσταται άμεσα δυνατότητα να ενταχθεί.
5. Έκθεση Σκοπιμότητας, από την οποία να προκύπτει ότι το προτεινόμενο κτίριο περιλαμβάνεται με προτεραιοποίηση στο ΣΕΑΚ. Στην έκθεση σκοπιμότητας θα περιλαμβάνεται η Τεχνική Περιγραφή του έργου, καθώς και ανάλυση κόστους των προτεινόμενων επεμβάσεων.
6. Χρονοδιάγραμμα για την εκτίμηση της ρεαλιστικής υλοποίησης.
7. Τεύχη Δημοπράτησης (Εγκεκριμένα Τεύχη), εφόσον υφίστανται-απαιτείται. Σε περίπτωση επιλογής ΣΕΑ θα κατατεθεί το σχέδιο της διακήρυξης και της σύμβασης.
8. Βεβαίωση – Δήλωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του έργου.
9. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών.
10. Πίνακας αποτύπωσης των αναγκαίων, τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της προτεινόμενης επέμβασης.
11. Πίνακας αποτύπωσης των αδειών και εγκρίσεων του συνόλου των προτεινόμενων επεμβάσεων και του αντίστοιχου βαθμού προόδου.

12. Στοιχεία για τη Διοικητική και Επιχειρησιακή επάρκεια του υποψήφιου Δικαιούχου (ή του Φορέα Υλοποίησης). Σε ό,τι αφορά στην Ομάδα Επίβλεψης του αιτούμενου έργου, πρέπει να δηλωθεί σε μορφή πίνακα η σχετική ομάδα, τα μέλη που την απαρτίζουν, η ειδικότητα των μελών και η εκτίμηση απασχόλησής τους (σε ανθρωπομήνες απασχόλησης ή το μέσο ποσοστό απασχόλησης) κατά τη διάρκεια του έργου, καθώς επίσης και η απασχόληση (ποσοστιαία) του κύριου επιβλέποντα σε άλλα τεχνικά έργα την ίδια χρονική περίοδο με το προτεινόμενο έργο. Επιπλέον, πρέπει να τεκμηριωθεί η εμπειρία της ομάδας έργου στην επίβλεψη και υλοποίηση συναφών έργων.
  13. Απόφαση του αρμόδιου συλλογικού του οργάνου, που θα τον δεσμεύει ρητά για την κάλυψη ενδεχόμενων ιδίων δαπανών, εφόσον απαιτείται. Σε περίπτωση δηλαδή, όπου η εκτίμηση του Προϋπολογισμού υπερβαίνει το όριο που τίθεται στα στοιχεία με α/α (4) και (5) της ενότητας 5.1.
  14. Τεχνικές Μελέτες (στάδιο μελέτης εφαρμογής), και κατά περίπτωση απαιτούμενες αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις. Δηλαδή σε περίπτωση που προτείνεται επέμβαση σε κτίριο χαρακτηρισμένο ως Διατηρητέο / Μνημείο απαιτείται αντίστοιχα και η θετική γνωμοδότηση από το αντίστοιχο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής / Απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Σε περίπτωση επιλογής ΣΕΑ δεν απαιτείται η υποβολή της μελέτης σε στάδιο μελέτης εφαρμογής σε αυτό το στάδιο, εφόσον είναι παραδοτέο / προϊόν της ΣΕΑ.
  15. Στοιχεία μελέτης, ανάλυση κόστους – οφέλους για την τεκμηρίωση των επεμβάσεων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, εφόσον επιλέγεται η εγκατάστασή τους.
  16. --
  17. Αιτιολόγηση των τιμών των Δεικτών Παρακολούθησης του προτεινόμενου Έργου.
  18. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου/Διηρημένης Ιδιοκτησίας για το/τα κτίριο/α που θα αιτηθεί ο υποψήφιος Δικαιούχος.
  19. Υποβάλλεται το «Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου» (βαθμονομημένο από τον ΟΑΣΠ). Εφόσον το κτίριο έχει καταταχθεί στην κατηγορία προτεραιότητας «Α» επιβάλλεται η εκπόνηση του περαιτέρω Προσεισμικού ελέγχου [(Δευτεροβάθμιος ή και Τριτοβάθμιος Προσεισμικός Έλεγχος) σύμφωνα με τον κανονισμό επεμβάσεων (ΚΑΝΕΠΕ, 3η Αναθεώρηση, ΟΑΣΠ - ΦΕΚ Β' 3197, 21.6.2022)] και η υποβολή των αποτελεσμάτων μαζί με την Τεχνική Μελέτη του ανωτέρω ελέγχου. Στις περιπτώσεις που απαιτείται να πραγματοποιηθούν επεμβάσεις αποκατάστασης / ενίσχυσης, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι μπορούν να υλοποιηθούν πλήρως πριν την ολοκλήρωση του έργου.
- Σημειώνεται ότι κατά την διάρκεια της αξιολόγησης δύναται να ζητηθούν από τον υποψήφιο Δικαιούχο πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις/ συμπληρωματικά στοιχεία), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 8.

6B. Ειδικοί όροι για διαγωνισμούς επιλογής αναδόχου ΣΕΑ

Σημειώνεται ακόμα ότι οι ωφελούμενοι οι οποίοι θα επιλέξουν να υλοποιήσουν την επένδυση μέσω ΣΕΑ θα πρέπει να ακολουθήσουν διαγωνιστική διαδικασία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία με τα ακόλουθα βαθμολογικά κριτήρια αξιολόγησης.

Οι διαγωνιζόμενοι θα αξιολογηθούν συγκριτικά στη βάση των ακόλουθων κριτηρίων και της αντίστοιχης στάθμισής τους:

A/A	Κριτήριο	Στάθμιση Συντελεστή Βαρύτητας
1	Εξοικονόμηση ενέργειας	30%
2	Συμμετοχή της ΕΕΥ στο προϋπολογισμό του έργου	40%
3	Αιτούμενη προεξοφλημένη περίοδος αποπληρωμής της επένδυσης (μήνες)	3%
Σύνολο:		100%

Στο κριτήριο K1 αξιολογείται ο λόγος (Λ) του συνολικού επενδυτικού προϋπολογισμού (€) προς την εκτιμώμενη εξοικονομούμενη ενέργεια (kWh). Ως μέγιστος λόγος ($\Lambda_{\max}$) ορίζεται ο μεγαλύτερος εκ των προσφερομένων αναδόχων λόγος και ως ελάχιστος ($\Lambda_{\min}$) ο μικρότερος εκ των προσφερομένων αναδόχων λόγος. Προσφορά με $\Lambda_{\min}$ λαμβάνει βαθμολογία 0 και με $\Lambda_{\max}$ λαμβάνει βαθμολογία 100, με όλες τις ενδιάμεσες τιμές να βρίσκονται γραμμικά εντός του ανωτέρω εύρους βάσει του τύπου $K2 = [(\Lambda - \Lambda_{\min}) / (\Lambda_{\max} - \Lambda_{\min})] \cdot 100$

Στο κριτήριο K2 αξιολογείται το αιτούμενο ποσοστό επιδότησης επί της μέγιστης επιδότησης που έχει αιτηθεί ο ωφελούμενος βάσει της παραγράφου 5.1. Ως μέγιστο ποσοστό ορίζεται το ποσοστό επιδότησης της αίτησης στο παρόν πρόγραμμα Ηλέκτρα και ως ελάχιστο το ποσοστό 0%. Προσφορά με το ελάχιστο ποσοστό επιδότησης ανά περίπτωση λαμβάνει βαθμολογία 100 και με το μέγιστο ποσοστό επιδότησης λαμβάνει βαθμολογία 0, με όλες τις ενδιάμεσες τιμές να βρίσκονται γραμμικά εντός του ανωτέρω εύρους βάσει του τύπου $K1 = 1 - (E1/E1_{\max})$, όπου E1 είναι το αιτούμενο ποσοστό επιδότησης στην προσφορά του αναδόχου για ΣΕΑ και $E1_{\max}$, το ποσοστό επιδότησης που προκύπτει από την παράγραφο 5.1 στην αίτηση.

Το Κριτήριο K3 δύναται να έχει εύρος από τη χαμηλότερη έως την υψηλότερη τιμή που υποβάλλονται ως προς την προεξοφλημένη περίοδο αποπληρωμής της επένδυσης (ΠΠΑΕ) σε μήνες από τους αιτούντες. Ο τύπος είναι $K2 = 1 - E2_{\min}/E2$, όπου E2 είναι η τιμή επί του προαναφερθέντος excel (ΠΠΑΕ) και $E2_{\min}$ είναι η ελάχιστη τιμή (ΠΠΑΕ) από όλες τις αιτήσεις.

Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 0 έως 100 βαθμούς. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της εκάστοτε προσφοράς. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της αίτησης θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

Η συνολική βαθμολογία της αίτησης υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο: $T = 40\% \cdot K1 + 40\% \cdot K2 + 30\% \cdot K3$ όπου K1, K2 και K3 η αντίστοιχη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου.

Τα ανωτέρω στοιχεία θα προκύπτουν από υποβαλλόμενη απλοποιημένη ανάλυση κόστους οφέλους (CBA) στην εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία.

7. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η έναρξη υποβολής των Αιτήσεων Ένταξης της παρούσας Πρόσκλησης του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» γίνεται από την 1^η Σεπτεμβρίου 2022, μέσω της ιστοσελίδας του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» στον ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και στον ιστότοπο του Ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων.

Στην παρούσα Πρόσκληση ακολουθείται η άμεση αξιολόγηση. Η υποβολή των αιτήσεων ένταξης γίνεται έως την εξάντληση των διαθέσιμων πόρων . Στην περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση Δημόσιας Δαπάνης της παρούσας Πρόσκλησης προ της 30^{ης} Ιουνίου 2024 οι επόμενες αιτήσεις αυτής θα θεωρηθούν επιλαχούσες.

Η παρούσα Πρόσκληση δύναται να ανακληθεί / τροποποιηθεί αιτιολογημένα, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

Η ενημέρωση και η επικοινωνία των υποψήφιων Δικαιούχων γίνεται μέσω της ιστοσελίδας του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ».

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ

Η αξιολόγηση της επιλεξιμότητας των Αιτήσεων Ένταξης πραγματοποιείται από τον Φορέα Ελέγχου του Προγράμματος, στη βάση των απαιτήσεων της παρούσας Πρόσκλησης.

Οι Αιτήσεις Ένταξης, αφού υποβληθούν ολοκληρωμένα, αξιολογούνται αυτοτελώς, με σειρά προτεραιότητας, με βάση τη σειρά υποβολής τους στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος από το 1^ο Στάδιο Αίτησης (άμεση αξιολόγηση). Εφόσον πληρούνται τα κριτήρια κατά τις απαιτήσεις του πληροφοριακού συστήματος στο 1^ο Στάδιο, γίνεται η υποβολή της αίτησης και εκδίδεται αριθμός πρωτοκόλλου και η έκδοση της Απόφασης Ένταξης.

Κατόπιν, ακολουθεί το 2^ο Στάδιο της Αίτησης, μετά την ολοκλήρωση του οποίου ο Δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αίτηση εκταμίευσης των πόρων του προγράμματος.

Μετά την πλήρη υποβολή της Αίτησης Ένταξης από τον υποψήφιο Δικαιούχο, η διαδικασία για την αξιολόγησή τους και την ενδεχόμενη ένταξή τους στο Πρόγραμμα ακολουθεί τα εξής βήματα:

Αξιολόγηση των Αιτήσεων Ένταξης σε δύο στάδια:

1^ο Στάδιο: Πληρότητα της Αίτησης Ένταξης.

Στο Στάδιο αυτό πραγματοποιείται έλεγχος πληρότητας δικαιολογητικών του 1^{ου} σταδίου αίτησης και δύναται να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις / συμπληρωματικά στοιχεία μικρής κλίμακας),

θέτοντας χρονικό περιορισμό 20 εργάσιμων ημερών από την ενημέρωση του Αιτούντος Φορέα ως προς τα απαιτούμενα στοιχεία. Τα στοιχεία για τον έλεγχο και αξιολόγηση ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II), όπως και η υποβολή του ΣΕΑΚ, για τους υποψήφιους δικαιούχους που έχουν ήδη υποβάλει αίτηση (Α' φάση) χωρίς την υποβολή τους (όταν απαιτούνταν η υποβολή στο Β' στάδιο), είναι απαραίτητα στοιχεία για την έκδοση απόφασης ένταξης και υποβάλλονται άμεσα.

Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας ή σε περίπτωση που η Αίτηση Ένταξης δεν καλύπτει τις προϋποθέσεις Πληρότητας, η Αίτηση Ένταξης αξιολογείται αρνητικά στο 1^ο Στάδιο της Πληρότητας. Ο φορέας ελέγχου ολοκληρώνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών του Α' σταδίου εντός 20 ημερών.

Με βάση τα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Αίτησης Ένταξης διαμορφώνεται εισήγηση του Φορέα Ελέγχου και ο Φορέας Διαχείρισης προβαίνει στην έκδοση της Απόφασης Ένταξης ή την Απόφαση Απόρριψης του έργου στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ».

2^ο Στάδιο: Συμπληρωματικά στοιχεία και Ολοκλήρωση της Αξιολόγησης των Αιτήσεων Ένταξης .

Ο έλεγχος γίνεται με βάση τα κριτήρια του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης. Διατηρείται το δικαίωμα να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις / συμπληρωματικά στοιχεία) στο 2^ο Στάδιο της Αξιολόγησης, θέτοντας χρονικό περιορισμό έως 40 εργάσιμων ημερών για την αποστολή των απαιτούμενων στοιχείων.

Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ή σε περίπτωση που η Αίτηση Ένταξης δεν καλύπτει τα υποχρεωτικά κριτήρια Αξιολόγησης, η Αίτηση Ένταξης αξιολογείται αρνητικά σε αυτό το Στάδιο. Ο φορέας ελέγχου ολοκληρώνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών του Β' σταδίου εντός 40 ημερών.

Με βάση τα αποτελέσματα της Αξιολόγησης του 2^{ου} σταδίου διαμορφώνεται εισήγηση του Φορέα Ελέγχου και ο Φορέας Διαχείρισης προβαίνει στην έκδοση της Απόφασης ολοκλήρωσης του 2ου σταδίου της αξιολόγησης του έργου στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ».

Εφόσον, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου - αξιολόγησης των αιτήσεων, ο Φορέας Ελέγχου εισηγείται την μη αποδοχή ή απόρριψη ή απένταξη της αίτησης στο πρόγραμμα, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος επικυρώνει με σχετική Απόφαση το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και το κοινοποιεί -ως προσωρινή απόφαση απόρριψης - στον υποψήφιο δικαιούχο φορέα. Επί της απόφασης παρέχεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης από την πλευρά των υποψήφιων δικαιούχων.

Ένσταση υποβάλεται ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της κοινοποίησης του αρνητικού αποτελέσματος της αξιολόγησης. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος παραλαμβάνει τις ενστάσεις και εισηγείται για την αποδοχή (εν μέρει ή πλήρως) ή απόρριψη της ένστασης και την έκδοση της αντίστοιχης απόφασης ένταξης ή απόρριψης στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Η διαδικασία που ακολουθείται έχει τα εξής στάδια:

- Η απόφαση ένταξης αποστέλλεται από τη Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας του ΥΠΕΝ στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, προκειμένου να εγκριθεί η χορήγηση του δανείου και οι όροι συνομολόγησής του.
- Μετά τη λήψη της απόφασης του Δ.Σ. του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων περί έγκρισης χορήγησης του δανείου, αποστέλλεται στο Δικαιούχο πλέον Φορέα σχετική έγγραφη ανακοίνωση με την οποία ζητείται η λήψη απόφασης του αρμόδιου οργάνου του περί:
  - i. Αποδοχής των όρων του δανείου.
  - ii. Εξουσιοδότησης του νόμιμου εκπροσώπου του Δικαιούχου Φορέα για τη συνομολόγηση τη δανειακής σύμβασης.
- Ο Δικαιούχος Φορέας θα υποβάλει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων την ως άνω απόφαση και το έγγραφο με το οποίο αυτή κοινοποιείται (σε όσες περιπτώσεις απαιτείται) στην κατά τόπο αρμόδια Εποπτική Αρχή (π.χ. Αποκεντρωμένη Διοίκηση για τους Ο.Τ.Α.) για έλεγχο νομιμότητας είτε ηλεκτρονικά με ανάρτηση στην πλατφόρμα που δημιουργείται στο πληροφοριακό σύστημα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων είτε σε φυσική μορφή μέχρι τη θέση της πλατφόρμας σε λειτουργία, προκειμένου να καταρτιστεί και να του αποσταλεί σχέδιο δανειστικού συμβολαίου.
- Το σχέδιο του δανειστικού συμβολαίου, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 324 του ν. 4700/2020, αποστέλλεται από το Δικαιούχο Φορέα στο Ελεγκτικό Συνέδριο για διενέργεια προληπτικού ελέγχου νομιμότητας.
- Η δανειακή σύμβαση συνομολογείται στο ποσό της απόφασης ένταξης. Αν το ενταγμένο έργο αναλύεται σε επιμέρους υποέργα, δύναται να συνομολογούνται πρόσθετες πράξεις στο ποσό της προϋπολογιζόμενης για κάθε υποέργο δανειοδότησης.
- Το ποσό του χορηγούμενου δανείου περιορίζεται στο τελικό του ύψος μετά την προσκόμιση από το δικαιούχο της σχετικής σύμβασης ανάθεσης εκτέλεσής του με απόσβεση του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού.

Ροή Εκταμιεύσεων

1. Οι εκταμιεύσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ» της ΚΥΑ του προγράμματος.

10. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

Ο Δικαιούχος Φορέας αναλαμβάνει και υποχρεούται:

- (i) Να υλοποιήσει αποτελεσματικά το Έργο και να διασφαλίσει την επίτευξη των Επιχειρησιακών ρυθμίσεων και των στόχων αυτού, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης Ένταξης.
- (ii) Να προβαίνει, όπου απαιτείται για την υλοποίηση του Έργου, στη σύναψη συμβάσεων ή/και την παρακολούθηση της εκτέλεσης αυτών, σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης του Έργου, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (iii) Να καταχωρεί στο πληροφοριακό σύστημα τα δεδομένα τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, αξιολόγηση, δημοσιονομική διαχείριση, επαλήθευση και έλεγχο του Έργου.
- (iv) Να αναθέσει σε Ανεξάρτητο Ενεργειακό Ελεγκτή και σε Ανεξάρτητο Ενεργειακό Επιθεωρητή την επιβεβαίωση της επίτευξης του στόχου του Έργου και να υποβάλει τις εκθέσεις αυτού στον Φορέα Διαχείρισης και στον Φορέα Ελέγχου. Ο Ενεργειακός Ελεγκτής και ο Ενεργειακός Επιθεωρητής επιλέγονται σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 εφόσον ο Δικαιούχος Φορέας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του, άλλως σύμφωνα με τους εφαρμοστέους για τον Δικαιούχο Φορέα κανόνες περί ανάθεσης συμβάσεων.
- (v) Να συντάσσει και να υποβάλλει στο πληροφοριακό σύστημα, όποια στοιχεία απαιτηθούν από τον Φορέα διαχείρισης / Φορέα Ελέγχου προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή υλοποίηση του Έργου.
- (vi) Να εποπτεύει τα στάδια εκτέλεσης των συμβάσεων του Έργου από τον Ανάδοχο και να προβαίνει στην πληρωμή του Αναδόχου, σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε σύμβασης.
- (vii) Να τηρεί ηλεκτρονικό και έγχαρτο φάκελο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για το Έργο και να παρέχει απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία αυτού σε κάθε αρμόδιο όργανο, τον οποίο διατηρούν για πέντε (5) έτη μετά την αποπληρωμή του Έργου, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από άλλες ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, να παρέχει αμελλητί τις πληροφορίες που ζητούνται από τον Φορέα Διαχείρισης – Φορέα Ελέγχου ή/και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του Έργου.
- (viii) Να τηρεί το θεσμικό πλαίσιο, που αφορά στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- (ix) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα και τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης του Έργου, και να διευκολύνει

τον έλεγχο (διοικητικό ή/και επιτόπιο) προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση του Έργου, εφόσον ζητηθεί.

(x) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την Έργο, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αφορούν την Υλοποίηση του Έργου.

Για την ολοκλήρωση του έργου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά / στοιχεία:

1. Β' Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης.
2. Β' Ενεργειακός Έλεγχος.
3. Οικοδομική Άδεια ή ενημέρωση φακέλου αδειας, για την εκτέλεση των επεμβάσεων (όπου απαιτείται).
4. Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής (ΠΕΚ).
5. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου.
6. Φωτογραφική τεκμηρίωση των υλοποιημένων εργασιών (πριν και μετά τις παρεμβάσεις).
7. Αντίγραφα πιστοποίησης των ενεργειακών χαρακτηριστικών / δελτίο προϊόντος (όπου απαιτείται).
8. Πρωτόκολλο Προσωρινής Παραλαβής ή / και Πρωτόκολλο Οριστικής Παραλαβής και ΦΑΥ.
9. Πρωτόκολλο Διοικητικής Παραλαβής για Χρήση.
10. Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών για όλες τις υποστηρικτικές μελέτες / υπηρεσίες (όπως για ενεργειακή επιθεώρηση Α' και Β' ΠΕΑ, Α' και Β' ενεργειακό έλεγχο, μελέτες κ.α.).
11. -
12. Απόφαση ορισμού ενεργειακού υπευθύνου.
13. Υπεύθυνη Δήλωση από τον Δικαιούχο Φορέα και από τον Ενεργειακό Υπεύθυνο ότι εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην υπ. αρ. Δ6/Β/14826/17-06-2008 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1122) όπως ισχύει και περιγραφή του συστήματος διαχείρισης ενέργειας που εφαρμόζεται.
14. Αποδεικτικά διασφάλισης της ορθής και κατά το νόμο εναλλακτικής διαχείρισης (επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση) των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) ή ότι δεν παρήχθησαν Α.Ε.Κ.Κ.

Σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό των παραστατικών (εξοφλημένα και επί πιστώσει) συγκροτεί το υλοποιηθέν κόστος του έργου (παρεμβάσεις και λοιπές δαπάνες) που καταχωρείται στο πληροφοριακό σύστημα.

Συνοποβάλλονται τα ηλεκτρονικά αρχεία και στοιχεία για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης / ελέγχου του κτιρίου.

Η μη τήρηση, από τον Δικαιούχο Φορέα, των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος συνεπάγεται την ανάκληση/τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης και ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν από το ΠΔΕ ή την αναπροσαρμογή αυτών.

11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Στο πλαίσιο του Προγράμματος κάθε Δικαιούχος Φορέας οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες δημοσιότητας σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ενημερώνονται από την επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021 και του άρθρου 6 της υπ. Αριθμ 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» περί πληροφόρησης, επικοινωνίας και δημοσιότητας.

Ο Φορέας Διαχείρισης (ΔΕΠΕΑ/ΥΠΕΝ) του προγράμματος και ο Φορέας Ελέγχου (ΚΑΠΕ) αναλαμβάνουν:

- (i) Να μεριμνούν ώστε να δίδεται επαρκής πληροφόρηση και δημοσιότητα στις Δράσεις/Έργα, σύμφωνα με τον Κανονισμό, τη Χρηματοδοτική Συμφωνία, τη Συμφωνία Χορήγησης Δανείου και τη Στρατηγική Δημοσιότητας και τον Οδηγό Επικοινωνίας της Υπηρεσίας Συντονισμού.
- (ii) Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του ΤΑΑ που δημοσιοποιεί η ΕΥΣΤΑ και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του Υπουργείου Ευθύνης και του Φορέα Υλοποίησης και του Έργου, σύνοψη του Έργου, ημερομηνία έναρξης του Έργου, ημερομηνία λήξης του Έργου, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης του Έργου.
- (iii) Να προβάλλουν σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιούν, το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση με την ένδειξη «χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – NextGeneration EU» και να τίθεται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (iv) Να αναρτούν στον διαδικτυακό τόπο τους, αν υπάρχει, στοιχεία του Έργου, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο της στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.

Οι όροι επικοινωνίας – δημοσιότητας και τα λογότυπα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://greece20.gov.gr/epikoinwnia-dimosiotita/>

12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Για την ενημέρωση των Δικαιούχων Φορέων λειτουργεί γραφείο ενημέρωσης και πληροφόρησης (Help Desk) από τον Φορέα Ελέγχου, το «Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας» (Κ.Α.Π.Ε.), το οποίο απαντά σε ερωτήματα σχετικά με την παροχή ενημέρωσης, διευκρινίσεων, για την λειτουργία και την υλοποίηση του Προγράμματος, όπως και του συστήματος διοίκησης και διαχείρισής του, την παροχή διευκρινίσεων και την υποστήριξη των δικαιούχων φορέων στην υποβολή των αιτημάτων εκταμίευσης του επενδυτικού δανείου (όπως υποβολή των αιτήσεων, την υπαγωγή στο Πρόγραμμα, τη διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων και τη διαδικασία πιστοποίησης και καταβολής των κινήτρων).

Πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» και πληροφορίες για την υποβολή Αιτήσεων Ένταξης βρίσκονται μέσω της ιστοσελίδας του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» στον ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, hlekttra.gov.gr,

Η ανωτέρω ιστοσελίδα αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας, δημοσιότητας με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

13. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα συνιστά εξουσιοδότηση προς τις αρμόδιες Αρχές και Υπηρεσίες, τον Φορέα Διαχείρισης (ΔΕΠΕΑ/ΥΠΕΝ) και τον Φορέα Ελέγχου (ΚΑΠΕ) του Προγράμματος, για την περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, την εξασφάλιση των απαραίτητων συναιέσεων, καθώς και αποδοχή ότι κάθε στοιχείο του έργου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δημοσιοποίησης, εφόσον διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του ν.4624/2019, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:
  - για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή και εκταμίευση των κινήτρων και την παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων Φορέων),
  - για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και
  - για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση του Προγράμματος.
2. Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα συνιστά εξουσιοδότηση για τη δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ με στοιχεία του Δικαιούχου Φορέα. Περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρίσκουν στην επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος hlekttra.gov.gr.
3. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος και ο Φορέας Ελέγχου διενεργούν ελέγχους στους Δικαιούχους για να επιβεβαιωθεί η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος. Η μη τήρηση, από τον Δικαιούχο Φορέα, των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος συνεπάγεται την ανάκληση/τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης και ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν από το ΠΔΕ ή την αναπροσαρμογή αυτών.
4. Ο Φορέας Ελέγχου του Έργου, προκειμένου να εξακριβώσει την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται στα αντίγραφα εγγράφων που υποβάλλονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων που

υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν.4250/2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΩΦΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS)
ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2023/2831**

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ¹ :			
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:	
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:			
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:			
Ημερομηνία γέννησης ² :			
Τόπος Γέννησης:			
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:		Τηλ:	
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:	Αριθ: TK:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):	

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις³, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

A. Η επιχείρηση ..... με ΑΦΜ ....., την οποία νομίμως εκπροσωπώ:

- I. Υποβάλλει την αίτηση χορήγησης .....προκειμένου να λάβει κρατική ενίσχυση η οποία είναι δυνατό να υπαχθεί στο πλαίσιο του Κανονισμού de minimis 2023/2831
- II. Δραστηριοποιείται στον τομέα/στους τομείς:.....
- III. Συνιστά «ενιαία επιχείρηση»⁴ με τις κάτωθι επιχειρήσεις:

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΦΜ
1.		
2.		
3.		

IV. Δεν συνιστά «ενιαία επιχείρηση» με καμία άλλη επιχείρηση

B. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί⁵ στην ως άνω επιχείρηση^{6,7} βάσει της (αναφέρετε τη σχετική νομική βάση)....., αφορά δραστηριότητες της επιχείρησης που **δεν** εμπίπτουν:

- i) στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας^{8,9},
- ii) στη μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας¹⁰, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά,

- iii) στην πρωτογενή παραγωγή¹¹ γεωργικών προϊόντων¹²,
 iv) στον τομέα της μεταποίησης¹³ και της εμπορίας¹⁴ γεωργικών προϊόντων, όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς,
 v) εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα,
 vi) ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί των εισαγόμενων.

Γ. (Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε κάποιον από τους μη επιλέξιμους για ενίσχυση τομείς και επίσης σε τομέα επιλέξιμο για ενίσχυση βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831)

Η επιχείρηση, καθώς δραστηριοποιείται στον τομέα (στοιχεία).....ο οποίος (οι οποίοι) είναι μη επιλέξιμοι για ενίσχυση, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι δεν ενισχύεται η μη επιλέξιμη δραστηριότητα.

Δ. Στην επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων και των επιχειρήσεων που συνιστούν με αυτήν «ενιαία επιχείρηση», έχουν χορηγηθεί σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών, οι κάτωθι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας:

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ							
ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΚΑΝ. (ΕΕ) 2023/2831, ΚΑΝ. (ΕΕ) 1407/2013, ΚΑΝ. (ΕΕ) 1408/2013 ΚΑΙ ΚΑΝ. (ΕΕ) 717/2014							
(αφορά την επιχείρηση δικαιούχο της ενίσχυσης και τις επιχειρήσεις που τυχόν συνιστούν ενιαία επιχείρηση με αυτήν)							
α/α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ & ΑΦΜ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ & ΦΟΡΕΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ DE MINIMIS	ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. & ΗΜ/ΝΙΑ ΕΓΚΡΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ¹⁵	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ¹⁵	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Ε. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί στην επιχείρηση βάσει της εν λόγω ..... (αναφέρεται η σχετική νομική βάση), αθροισόμενη με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που της έχει χορηγηθεί σε επίπεδο «ενιαίας επιχείρησης» υπό σημείο Δ ανωτέρω, δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.

ΣΤ. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει άλλη κρατική ενίσχυση για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, η σώρευση των οποίων οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Ζ. Αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων στοιχείων από τις αρμόδιες εθνικές ή ενωσιακές αρχές, καθώς και τη διασταύρωση αυτών με τα στοιχεία που παρέχονται από τα πληροφοριακά συστήματα δημοσίων υπηρεσιών και ασφαλιστικών οργανισμών.

Ημερομηνία: .....

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

¹ Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

² Αναγράφεται ολογράφως.

³ Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

⁴ Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών άλλης επιχείρησης

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δύναμι ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταιρών αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

⁵ Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς (πχ. ημερομηνία έκδοσης εγκριτικής απόφασης/ΚΥΑ/σύμβασης), ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.

⁶ Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο.

⁷ Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανεμόνται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

⁸ Ως προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται τα προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 5 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) 1379/2013.

⁹ Ως πρωτογενής παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται όλες οι εργασίες που σχετίζονται με την αλιεία, την εκτροφή ή την καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, καθώς και οι δραστηριότητες εντός της εκμετάλλευσης ή επί του σκάφους που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση, συμπεριλαμβανομένων της κοπής, του τεμαχισμού σε φιλέτα ή της κατάψυξης, καθώς και η πρώτη πώληση σε μεταπωλητές ή μεταποιητές.

¹⁰ Ως μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται όλες οι δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού, της κατεργασίας και του μετασχηματισμού, που πραγματοποιούνται μετά την εκφόρτωση —ή τη συγκομιδή, στην περίπτωση της υδατοκαλλιέργειας— από τις οποίες προκύπτει ένα μεταποιημένο προϊόν, καθώς και η διανομή του.

¹¹ Ως πρωτογενής γεωργική παραγωγή νοείται η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων.

¹² Γεωργικά προϊόντα είναι τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 1379/2013.

¹³ Ως μεταποίηση γεωργικών προϊόντων νοείται κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.

¹⁴ Ως εμπορία γεωργικών προϊόντων νοείται η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.

---

¹⁵ Οι ενισχύσεις εκφράζονται ως επιχορήγηση σε μετρητά. Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ακαθάριστα ποσά, δηλαδή πριν αφαιρεθεί ο οποιοσδήποτε φόρος ή άλλη επιβάρυνση. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

CHECK LIST –1^{ος} ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΜΕΡΟΣ Ι)

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ/ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗ	ΝΑΙ/ ΟΧΙ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Ι. Ο ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΔΗΛΑΔΗ ΑΣΚΕΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ, ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΣ ΑΓΑΘΑ Ή/ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΑΓΟΡΑ;		ΕΪΑΝ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΦΑΤΙΚΗ, ΜΕΤΑΒΕΙΤΕ ΑΠΕΥΘΕΪΑΣ ΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΕΑΝ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ, ΚΑΛΕΙΣΤΕ ΝΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΕΤΕ:
▪ Η δραστηριότητα του δικαιούχου συνδέεται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, δηλ.; ▪ στρατός ▪ αστυνομία ▪ ασφάλεια και έλεγχος αεροπλοΐας ▪ ασφάλεια και έλεγχος θαλάσσιας κυκλοφορίας ▪ επιτήρηση προς αποφυγή ρύπανσης ▪ οργάνωση και μέτρα επιβολής των ποινών φυλάκισης ▪ άλλο (παρακαλώ περιγράψτε αναλυτικά)		
Η δραστηριότητα του δικαιούχου είναι στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης; Για να απαντηθεί η ερώτηση αυτή θα πρέπει να εξεταστούν τα κάτωθι κριτήρια ▪ εάν η κοινωνική ασφάλιση είναι υποχρεωτική ▪ εάν το σύστημα εκπληρώνει αποστολή αποκλειστικά κοινωνικό χαρακτήρα ▪ εάν το σύστημα είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ▪ εάν το σύστημα βασίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης ή στην αρχή της κεφαλαιοποίησης (εάν οι παροχές είναι ανεξάρτητες ή εξαρτώνται από τις εισφορές του ασφαλισμένου) ▪ εάν το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης εποπτεύεται από το κράτος		
Η δραστηριότητα του δικαιούχου είναι στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής ή νοσοκομειακής περίθαλψης; Για να απαντηθεί η ερώτηση αυτή θα πρέπει να εξεταστούν τα κάτωθι κριτήρια: ▪ εάν ο δικαιούχος αποτελεί μέρος του εθνικού συστήματος υγείας		

▪ εάν βασίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης σε αντίθεση με την αρχή ανάληψης επιχειρηματικού κινδύνου ▪ εάν ο δικαιούχος χρηματοδοτείται κυρίως από το κράτος ή από ιδιωτικούς πόρους (πχ. ασθενείς) εάν οι υπηρεσίες παρέχονται χωρίς επιβάρυνση με βάση την καθολική κάλυψη ή ο εάν ο δικαιούχος διαθέτει την δυνατότητα να αρνηθεί την παροχή τους		
Η δραστηριότητα του δικαιούχου είναι στον τομέα της εκπαίδευσης; Για να απαντηθεί η ερώτηση αυτή θα πρέπει να εξεταστούν τα κάτωθι κριτήρια : ▪ εάν ο δικαιούχος επιδιώκει την εκπλήρωση δημόσιας αποστολής/παροχή δημόσιας εκπαίδευσης ▪ εάν ο δικαιούχος οργανώνεται στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος ▪ εάν οι υπηρεσίες παρέχονται με βάση την καθολική κάλυψη ή ο εάν ο δικαιούχος διαθέτει την δυνατότητα να αρνηθεί την παροχή τους ▪ εάν ο δικαιούχος χρηματοδοτείται κυρίως από το κράτος ή από μαθητές & τους γονείς τους εάν ο δικαιούχος εποπτεύεται από το κράτος		

II. ΕΑΝ Ο ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΑΣΚΕΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ, ΕΛΕΓΞΤΕ ΑΝ ΠΛΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΩΡΕΥΤΙΚΑ ΟΙ ΚΑΤΩΘΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ. ΕΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΠΕΝΤΕ ΤΜΗΜΑΤΑ, ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΤΕ:		
1. ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΑΜΕΣΗ Η' ΕΜΜΕΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ;		
Πρόκειται για επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, άμεση επένδυση στο κεφάλαιο επιχείρησης ή όφελος σε είδος που χορηγείται από το Δημόσιο ;		
Το μέτρο αφορά παραίτηση από είσπραξη κρατικών πόρων οποιουδήποτε είδους ?		
Σε περίπτωση που εμπλέκεται κάποιος ενδιάμεσος/ ιδιωτικός φορέας, η απόφαση για την μεταφορά κρατικών πόρων μπορεί να καταλογιστεί στο κράτος ;		

Υφίσταται επιρροή από την μεριά του κράτους στη μεταφορά κρατικών πόρων;		
Συμμετέχει το κράτος στην ανακατανομή πόρων μεταξύ ιδιωτικών φορέων ;		
2. ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΙΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ; (δηλ. κάποιο οικονομικό όφελος που η επιχείρηση δεν θα αποκτούσε υπό συνήθεις συνθήκες της αγοράς)		
Τηρείται η αρχή του ιδιώτη επενδυτή/πωλητή;		
Το μέτρο αποτελεί αντιστάθμισμα για την παροχή ΥΓΟΣ ;		

3. ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΟ ; (Ειδικά εάν αφορά φορολογικά μέτρα ή απαλλαγή από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης)		
Το μέτρο αφορά συγκεκριμένες επιχειρήσεις μόνο ; Ποιοι είναι οι γενικά εφαρμοστέοι κανόνες (γενικό σύστημα αναφοράς);		
Το μέτρο συνιστά εξαίρεση (απαλλαγή) ή παρέκκλιση από τους γενικά εφαρμοστέους κανόνες ;		
Το μέτρο αφορά επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένο γεωγραφική περιοχή της Ελληνική επικράτειας;		
4. ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΌ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΕΙ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ;		

Το μέτρο ενισχύει την θέση της δικαιούχου εταιρείας σε σύγκριση με άλλες εταιρείες που ανταγωνίζονται στην ενδοενοσιακή αγορά ;		
Οι δραστηριότητες του δικαιούχου είναι καθαρά τοπικού χαρακτήρα;		
5. ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΝΟΘΕΥΕΙ Ή ΑΠΕΙΛΕΙ ΝΑ ΝΟΘΕΥΣΕΙ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ?		
Δραστηριοποιείται ο δικαιούχος σε μια αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό ?		
Εάν η αγορά δεν είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό, ασκεί ο δικαιούχος άλλες οικονομικές δραστηριότητες σε τομέα που είναι ανοιχτός στον ανταγωνισμό ή/και σε άλλο κράτος μέλος;		
Εάν ο δικαιούχος δραστηριοποιείται σε αγορές ανοικτές στον ανταγωνισμό ή/και σε άλλο κράτος μέλος, τηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς για κάθε δραστηριότητα ;		

CHECK LIST – ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

**ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ για τις
ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (εφεξής ο Κανονισμός)**

ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	(ΝΑΙ /ΟΧΙ /ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ:
ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΟΙ ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (Άρθρο 1 του Κανονισμού);		
Αναφέρεται ρητά στη νομική βάση ότι δεν είναι επιλέξιμοι για ενίσχυση οι παρακάτω τομείς; • Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια που εμπίπτουν στον Κανονισμό 104/2000 του Συμβουλίου • Πρωτογενής παραγωγή γεωργικών προϊόντων (όπως ορίζεται στο άρθρο 2, παρ. 1 του Κανονισμού) • Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·		Άρθρο ... παρ. ... της [ΚΥΑ]
Διασφαλίζεται ότι δεν θα χορηγηθούν ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη;		
Τίθεται ως όρος για τη χορήγηση ενίσχυσης η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγόμενων;		
Στην περίπτωση που είναι επιλέξιμες επιχειρήσεις με μικτή δραστηριότητα (δηλαδή επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμους και σε μη επιλέξιμους προς ενίσχυση τομείς), προβλέπεται η υποχρέωση του δικαιούχου για διακριτή λογιστική παρακολούθηση;		

ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	(ΝΑΙ /ΟΧΙ /ΔΑ)	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ:
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΨΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ; (Άρθρο 3 του Κανονισμού).		Άρθρο ... παρ. ... της [ΚΥΑ]
Ορίζεται ότι το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών (άρθρο 3, παρ. 2 του Κανονισμού);		
Προβλέπεται η ενίσχυση επιχειρήσεων που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων;		
ΑΝ ΟΧΙ: Προβλέπεται ρητά στη νομική βάση ότι δεν είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις αυτές;		
Αν ΝΑΙ: i) Προβλέπεται ότι για τις επιχειρήσεις αυτές ως ανώτατο το ποσό των 100.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών (βάσει του άρθρου 3 παρ. 2 του Κανονισμού);		
ii) Σε περίπτωση που προβλέπεται ενίσχυση επιχειρήσεων με μικτή δραστηριότητα, υπάρχει πρόβλεψη υποχρέωσης του δικαιούχου για διαχωρισμό των δραστηριοτήτων και διάκριση των στοιχείων του κόστους, ούτως ώστε η στήριξη της δραστηριότητας των οδικών εμπορευματικών μεταφορών να μην υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ (όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ.3 του Κανονισμού); .		
Γίνεται αναφορά στην έννοια της ενιαίας επιχείρησης όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 2, παρ. 2 του Κανονισμού;		
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΙΑΦΑΝΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Άρθρο 4 του Κανονισμού);		
Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται με την μορφή δανείου, προβλέπονται οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του Κανονισμού;		
Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εισφοράς κεφαλαίου/επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου προβλέπεται ότι το συνολικό ποσό της κρατικής εισφοράς δεν πρέπει να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας;		
Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εγγύησης, προβλέπονται οι προϋποθέσεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του Κανονισμού;		
Σε περίπτωση ενισχύσεων που περιλαμβάνονται σε άλλες πράξεις, προβλέπεται οροφή, με την οποία διασφαλίζεται η μη υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου (παρ. 7 του άρθρου 4 του Κανονισμού)		
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΩΡΕΥΣΗΣ (Άρθρο 5 του Κανονισμού);		
Επιτρέπεται στον δικαιούχο λήψη ενίσχυσης και από άλλη πηγή για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου;		
Αν ναι, προβλέπεται ότι η σώρευση των ενισχύσεων δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε Κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση της ΕΕ (παράγραφος 2)		
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ; (άρθρο 6 του Κανονισμού)		
Προβλέπεται η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης προς την επιχείρηση από τις αρμόδιες αρχές για το ποσό της ενίσχυσης (άρθρο 6 παρ. 1 του Κανονισμού);		
Προβλέπεται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης από τον δικαιούχο σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει - σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης όπως έχει οριστεί ανωτέρω - βάσει του παρόντος Κανονισμού ή άλλων Κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά το τρέχον οικονομικό έτος; (άρθρο 6 παρ. 2 του Κανονισμού)		

Προβλέπεται η τήρηση αρχείου από την χορηγούσα αρχή με όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι του Κανονισμού, για 10 οικονομικά έτη από την χορήγηση των ενισχύσεων;		

Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία (κανονισμός 651/2014 όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς 2017/1084, 2020/972, 2021/452, 2021/1237 και 2023/1315)

— έγγραφο εργασίας

Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος [άρθρο 38α]

Πρώτα θα πρέπει να ελέγχονται οι γενικοί όροι εφαρμογής του ΓΚΑΚ (άρθρα 1-12) ΚΑΙ στη συνέχεια οι όροι που αφορούν επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 38α).

Α. Γενικοί όροι εφαρμογής

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (σελίδα/σχετικό απόσπασμα)
Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων δραστηριοτήτων Δεν εφαρμόζεται: - σε καθεστώτα ενισχύσεων που εμπίπτουν στα άρθρα 38, 38α, 38β και 39, εάν ο μέσος ετήσιος προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων ανά κράτος μέλος υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έναρξη ισχύος τους. <i>Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι ο ΓΚΑΚ εξακολουθεί να εφαρμόζεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε οποιοδήποτε από αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων, αφού εξετάσει το σχετικό σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο κοινοποιείται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος. Εάν η Επιτροπή έχει ήδη παρατείνει την εφαρμογή του ΓΚΑΚ πέραν του αρχικού εξαμήνου ως προς τα καθεστώτα αυτά, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να παρατείνουν την ισχύ των εν λόγω καθεστώτων έως τη λήξη της περιόδου εφαρμογής του ΓΚΑΚ, υπό την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος έχει υποβάλει έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με το εγκεκριμένο από την Επιτροπή σχέδιο αξιολόγησης.</i> - σε οποιοσδήποτε μεταβολές των καθεστώτων που αναφέρονται ανωτέρω, πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του ΓΚΑΚ ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης· - στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές· - στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων· (παράγραφος 2) - σε μέτρα κρατικών ενισχύσεων για την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας. (παράγραφος 6)	

Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων τομέων (παράγραφος 3) Δεν εφαρμόζεται: - στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· - στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς· <i>Αν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους ανωτέρω τομείς όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, ο κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς της δεύτερης περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις.</i> - Στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (απόφαση 2010/787 του Συμβουλίου)·	
Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf (παράγραφος 4) Δεν εφαρμόζεται στα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων ή ad hoc ενισχύσεων οι οποίες χορηγήθηκαν από το ίδιο κ-μ, υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.	
Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των προβληματικών επιχειρήσεων (παράγραφος 4) Δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις (εξαίρεση: ενισχύσεις προς ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με το άρθρο 39, υπό την προϋπόθεση ότι οι προβληματικές επιχειρήσεις δεν τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις). Κατά παρέκκλιση, εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές την 31η	

Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2020 έως 31 Δεκεμβρίου 2021.	
Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των μέτρων ενισχύσεων που παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης (παράγραφος 5)	
Δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν παραβίαση του δικαιίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και συνεπάγονται ιδίως: α) την υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να έχει, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση· β) την υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες· γ) τον περιορισμό της δυνατότητας των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.	
Άρθρο 4 — Όρια κοινοποίησης	
Δεν εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα 30 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις: - για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τις συνδυαστικές βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων, που αναφέρονται στο άρθρο 38α παράγραφος 7 και στο άρθρο 39 παράγραφος 2α: 30 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο· - για τις ενισχύσεις για τη διευκόλυνση της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης που αναφέρονται στο άρθρο 38β: συνολική ονομαστική εκκρεμή χρηματοδότηση ύψους 30 εκατ. EUR ανά δικαιούχο· - για τις επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων: τα ποσά που ορίζονται στο άρθρο 39 παράγραφος 5. (παράγραφος 1) Τα ανωτέρω όρια δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης. (παράγραφος 2)	
Άρθρο 5 — Διαφάνεια των ενισχύσεων	
Εφαρμόζεται στις διαφανείς ενισχύσεις· ως τέτοιες λογίζονται: • οι επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου,	

• τα δάνεια (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε στην αγορά τη στιγμή της χορήγησης), • οι εγγυήσεις (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής ή εάν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει γίνει δεκτό πριν από την εφαρμογή του μέτρου, με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εγγυήσεις ή κατόπιν κοινοποίησης στην Επιτροπή βάσει εφαρμοστέου Κανονισμού, και εφόσον η εγκεκριμένη μεθοδολογία υπολογισμού αναφέρει ρητά το είδος της εγγύησης και το είδος των υποκείμενων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΓΚΑΚ), • τα φορολογικά πλεονεκτήματα (όταν προβλέπεται ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ισχύοντος ορίου), • οι ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39, • οι επιστρεπτές προκαταβολές (εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του ΓΚΑΚ ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή), • ενισχύσεις υπό μορφή πώλησης ή μίσθωσης ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού κάτω της τιμής της αγοράς εάν η αξία καθορίζεται είτε με αξιολόγηση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα πριν από τη συναλλαγή είτε με παραπομπή σε δημοσιοποιημένο, τακτικά επικαιροποιημένο και γενικά αποδεκτό δείκτη αναφοράς.	
Άρθρο 6 — Χαρακτήρας κινήτρου Οι ενισχύσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής μόνον εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου (παράγραφος 1): • Ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος, πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα, που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης· γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου· δ) κατάλογο των δαπανών του έργου· ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο. (παράγραφος 2) • Για τις ad hoc ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις: πέραν των ανωτέρω, το κράτος μέλος έχει ελέγξει, πριν χορηγήσει την ενίσχυση, ότι ο δικαιούχος προσκόμισε έγγραφα που	

αποδεικνύουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα: - ουσιώδης αύξηση του αντικειμένου του έργου/της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή - ουσιώδης αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή - ουσιώδης αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου ή δραστηριότητας. <i>(παράγραφος 3)</i> Εξαιρέσεις: • Όσον αφορά στα φορολογικά πλεονεκτήματα, ο χαρακτήρας κινήτρου θεωρείται ότι πληρούται εάν: α) με το μέτρο παρέχεται δικαίωμα για ενισχύσεις βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από την πλευρά του κράτους μέλους· και β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ προτού αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα είχε ήδη καλυφθεί από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων. <i>(παράγραφος 4)</i>	
Άρθρο 7 — Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες • Για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. (Ωστόσο: ο ΦΠΑ επί των επιλέξιμων δαπανών ή των δαπανών που επιστρέφονται βάσει ισχύουσας εθνικής φορολογικής νομοθεσίας δεν λαμβάνεται υπόψη) • Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο. • Το ποσό των επιλέξιμων δαπανών μπορεί να υπολογίζεται σύμφωνα με απλουστευμένες επιλογές κόστους, υπό την προϋπόθεση ότι μία πράξη χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει μέσω ταμείου της Ένωσης που επιτρέπει τη χρήση των απλουστευμένων επιλογών κόστους και ότι η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τη σχετική διάταξη εξαίρεσης. Σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζονται οι απλουστευμένες επιλογές κόστους που προβλέπονται από τους σχετικούς κανόνες που διέπουν το ταμείο της Ένωσης. • Για έργα που υλοποιούνται σύμφωνα με τα Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας όπως έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα ποσά των επιλέξιμων δαπανών μπορεί να υπολογίζονται σύμφωνα με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ή στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. • Εφόσον η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης. <i>(παράγραφος 2)</i>	

• Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, καθώς και οι επιλέξιμες δαπάνες, ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο εκείνο. <i>(παράγραφος 3)</i> • Εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης μπορούν να αυξηθούν κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες. <i>(παράγραφος 5)</i>	
Άρθρο 8 — Σώρευση • Για τα όρια της κοινοποίησης και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης. <i>(παράγραφος 1)</i> • Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους) συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας. <i>(παράγραφος 2)</i> • Οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες <i>(παράγραφος 3 στοιχείο α))</i>. • Οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται εν όλω ή εν μέρει, μόνο εάν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή <i>(παράγραφος 3 στοιχείο β))</i>. • Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΚΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του ΓΚΑΚ <i>(παράγραφος 5)</i>.	
Άρθρο 9 — Δημοσίευση και πληροφορίες • Δημοσιεύονται στο σύστημα διαφάνειας για τις χορηγούμενες κρατικές ενισχύσεις (TAM)	

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή σε εμπειριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, τα εξής (παράγραφος 1): α) οι συνοπτικές πληροφορίες (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές· β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο· γ) οι πληροφορίες για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 100.000 EUR (βλ. παράρτημα III) ή όσον αφορά δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 10.000 EUR. • Για τα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι όροι που αναφέρονται στο στοιχείο γ) ανωτέρω θεωρείται ότι πληρούνται, εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων στις εξής κλίμακες (σε εκατ. ευρώ) (παράγραφος 2): - 0,01-0,1 (μόνο για πρωτογενή γεωργική παραγωγή)· - 0,1-0,5 - 0,5-1 - 1-2· - 2-5· - 5-10· - 10-30· και - 30 και άνω. • Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο ανωτέρω στοιχείο γ) οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο (βλ. παράρτημα III του ΓΚΑΚ) και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι πληροφορίες δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός 1 έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης (ή ελλείψει υποχρέωσης για υποβολή ετήσιας δήλωσης, ως ημερομηνία χορήγησης θα θεωρείται η 31 Δεκεμβρίου του έτους για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση) και παραμένουν διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (παράγραφος 4).	
Άρθρο 11 — Υποβολή εκθέσεων	
Αποστολή περιληπτικής πληροφόρησης στην Επιτροπή σύμφωνα με το τυποποιημένο	

μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II, καθώς και σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου.

Για τους ορισμούς των εννοιών: άρθρο 2 (για ενισχύσεις σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, οι σχετικοί ορισμοί στην παρ.1, στοιχεία 101 έως 131β)

Παρακολούθηση: άρθρο 12

Ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία: άρθρο 10

Β. Ειδικοί όροι όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 38α)

ΑΡΘΡΟ 38α ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΕ ΚΤΙΡΙΑ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (σελίδα/σχετικό απόσπασμα)
Συμβιβάζονται και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, εάν πληρούνται οι γενικοί όροι συμβατότητας και οι όροι του παρόντος άρθρου. <i>(παράγραφος 1)</i>	
Πεδίο εφαρμογής • Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. <i>(παράγραφος 2)</i> • Χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ. Όταν τα σχετικά ενωσιακά πρότυπα είναι ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται προτού τα πρότυπα καταστούν υποχρεωτικά για την ενδιαφερόμενη επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι υποβάλλουν ακριβές σχέδιο και χρονοδιάγραμμα ανακαίνισης που να καταδεικνύει ότι η ενισχυόμενη ανακαίνιση είναι τουλάχιστον επαρκής για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης. Όταν τα σχετικά ενωσιακά πρότυπα διαφέρουν από τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, η επένδυση πρέπει να υλοποιηθεί και να ολοκληρωθεί τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος του ενωσιακού προτύπου. <i>(παράγραφος 3)</i> • Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας και στις ενισχύσεις για τηλεθέρμανση και/ή τηλεψύξη. <i>(παράγραφος 4)</i> • Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού θέρμανσης ή ψύξης εντός του κτιρίου. <i>(παράγραφος 9)</i> • Οι ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακού εξοπλισμού που λειτουργεί με ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης. <i>(παράγραφος 10)</i>	

Επιλέξιμες δαπάνες: οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης στο κτίριο. <i>(παράγραφος 5)</i>	
Η ενίσχυση επιφέρει βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου, μετρούμενη ως πρωτογενής ενέργεια, τουλάχιστον κατά: i) 20% σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση στην περίπτωση ανακαίνισης υφιστάμενων κτιρίων, ή ii) κατά 10% σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση στην περίπτωση μέτρων ανακαίνισης που αφορούν την εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικών στοιχείων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ, και αυτά τα στοχευμένα μέτρα ανακαίνισης δεν αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 30% του μέρους του προϋπολογισμού του καθεστώτος που αφορά τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, ή iii) κατά 10% σε σύγκριση με το κατώτατο όριο που έχει καθοριστεί για τις απαιτήσεις για κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας στο πλαίσιο των εθνικών μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 2010/31/ΕΕ στην περίπτωση νέων κτιρίων. Η αρχική ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας και η εκτιμώμενη βελτίωση προσδιορίζονται με βάση πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 12) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ. <i>(παράγραφος 6)</i>	
Η ενίσχυση μπορεί να συνδυάζεται με ενισχύσεις για ένα από τα ακόλουθα μέτρα ή το σύνολό τους: - την εγκατάσταση ολοκληρωμένου επιτόπιου εξοπλισμού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θέρμανσης ή ψύξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, φωτοβολταϊκών συλλεκτών και αντλιών θερμότητας· - την εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από τις επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας. Ο εξοπλισμός αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75% της ενέργειάς του από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση· - τη σύνδεση με ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης και συναφή εξοπλισμό· - την κατασκευή και εγκατάσταση υποδομής επαναφόρτισης για χρήση από τους χρήστες του κτιρίου, και συναφών υποδομών, όπως η υποδομή αγωγών καλωδίωσης, όταν οι χώροι στάθμευσης βρίσκονται είτε εντός του κτιρίου είτε σε	

παρακείμενο χώρο· – την εγκατάσταση εξοπλισμού για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της παθητικής εσωτερικής ενσυρμάτωσης ή της δομημένης καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων και του βοηθητικού τμήματος της ευρυζωνικής υποδομής στην ιδιωτική έκταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο, αλλά εξαιρουμένης της ενσυρμάτωσης ή της καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής έκτασης· – επενδύσεις σε πράσινες στέγες και εξοπλισμό για τη συγκράτηση και τη χρήση των όμβριων υδάτων. Σε περίπτωση οποιωνδήποτε συνδυασμένων εργασιών αυτού του είδους, όπως καθορίζονται ανωτέρω, επιλέξιμες δαπάνες είναι το σύνολο των επενδυτικών δαπανών για τις διάφορες εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης ή περιβαλλοντικών επιδόσεων. (παράγραφος 7)	
Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται είτε στον ιδιοκτήτη/στους ιδιοκτήτες του κτιρίου είτε στον μισθωτή/στους μισθωτές, ανάλογα με το ποιος αναθέτει το μέτρο ενεργειακής απόδοσης. (παράγραφος 8)	
Ένταση της ενίσχυσης Δεν υπερβαίνει: – το 30% των επιλέξιμων δαπανών. (παράγραφος 11) – το 25% των επιλέξιμων δαπανών, όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικού στοιχείου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ. (παράγραφος 12) – Σε περίπτωση ενισχύσεων για επενδύσεις σε κτίρια, οι οποίες πραγματοποιούνται για τη συμμόρφωση με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα, χορηγείται λιγότερο από 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων, - ο το 15% των επιλέξιμων δαπανών, όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικού στοιχείου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ, και - ο το 20% σε όλες τις άλλες περιπτώσεις. (παράγραφος 13)	

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται:

- κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων σε μικρές επιχειρήσεις, και
- κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων σε μεσαίες επιχειρήσεις. *(παράγραφος 14)*
- κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ και
- κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. *(παράγραφος 15)*
- κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων, όταν η ενίσχυση επιφέρει βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μετρούμενη ως πρωτογενής ενέργεια κατά τουλάχιστον 40% σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση. Η εν λόγω αύξηση της έντασης της ενίσχυσης δεν εφαρμόζεται όταν η επένδυση δεν βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου πέραν του επιπέδου που επιβάλλουν τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα και τίθενται σε ισχύ εντός διαστήματος μικρότερου των 18 μηνών από τη στιγμή υλοποίησης και ολοκλήρωσης της επένδυσης. *(παράγραφος 16)*

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 31 Μαΐου 2024

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Υποδομών
και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Υφυπουργός
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΔΟΥΚΟΥ

Υφυπουργός
Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ

Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ